

TÜRKİYE'DE TOPLUMSAL CİNSİYET VE KADIN ALGISI ARAŞTIRMASI 2019

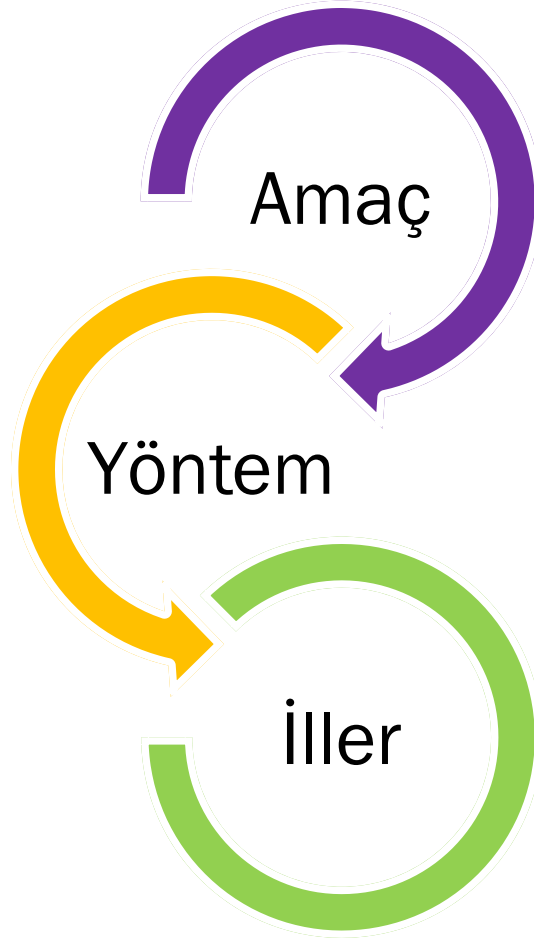

#TTCKAA19

Genel Çerçeve

Araştırma, **18 yaş ve üzeri Türkiye kent nüfusu** temsil eden **1205** kişi ile gerçekleştirilmiştir. 2018 ADNK verilerine göre kent nüfus, toplam nüfusun %92'sini oluşturmaktadır. Örneklem seçimi küme örneklemesine dayalı rastsal örneklem seçimi ile yapılmıştır. Araştırmanın saha çalışması **Ocak-Şubat 2019** tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın saha çalışması Frekans Araştırma tarafından gerçekleştirilmiştir.

Türkiye'de kamuoyunun toplumsal cinsiyet ve kadınların kamusal alana katılım düzeyini belirleyen ailevi, toplumsal ve siyasi konulara yaklaşımlarını saptamaktır.

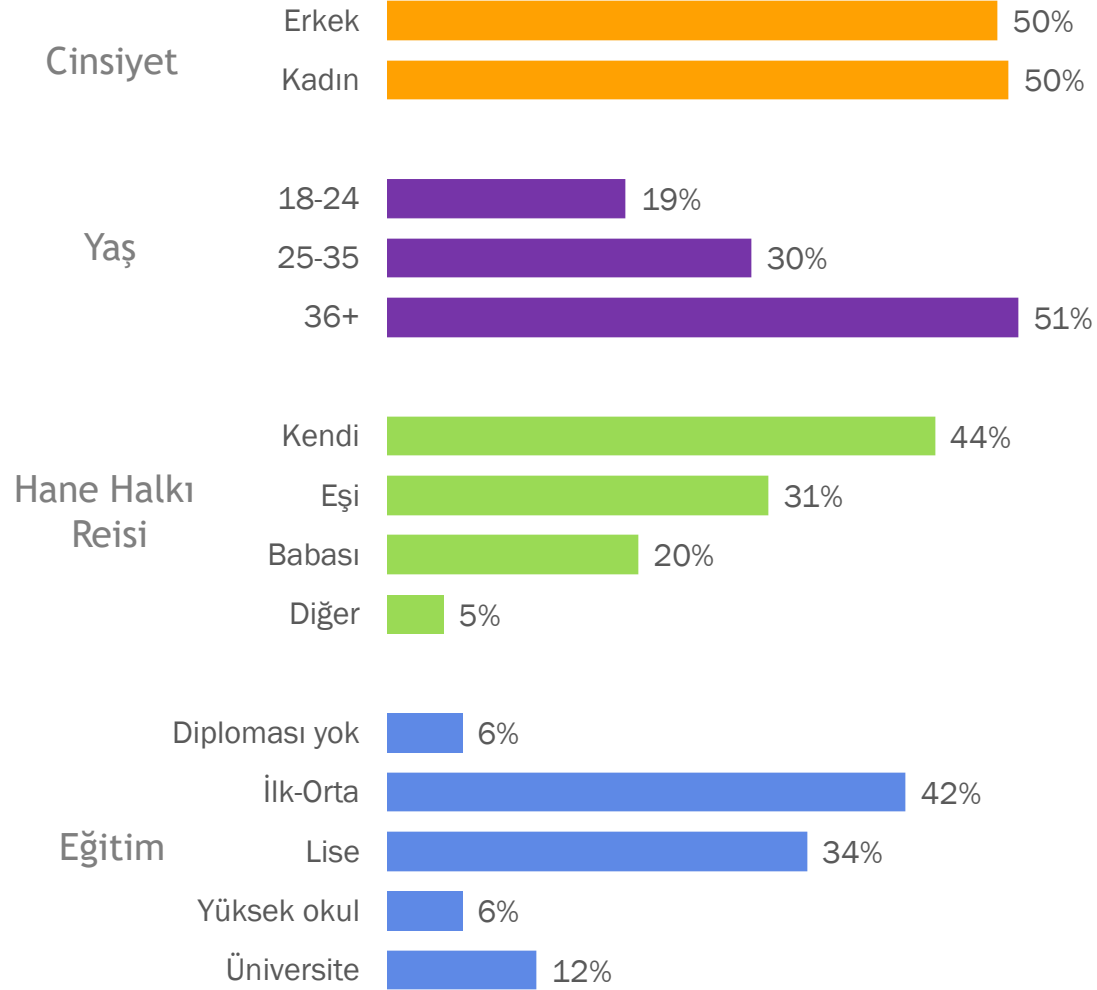
Adana, Ankara, Antalya, Batman, Bursa, Çanakkale, Denizli, Diyarbakır, Erzurum, Gaziantep, Hatay, İstanbul, İzmir, Kayseri, Kocaeli, Konya, Malatya, Manisa, Samsun, Tekirdağ, Trabzon, Van, Zonguldak

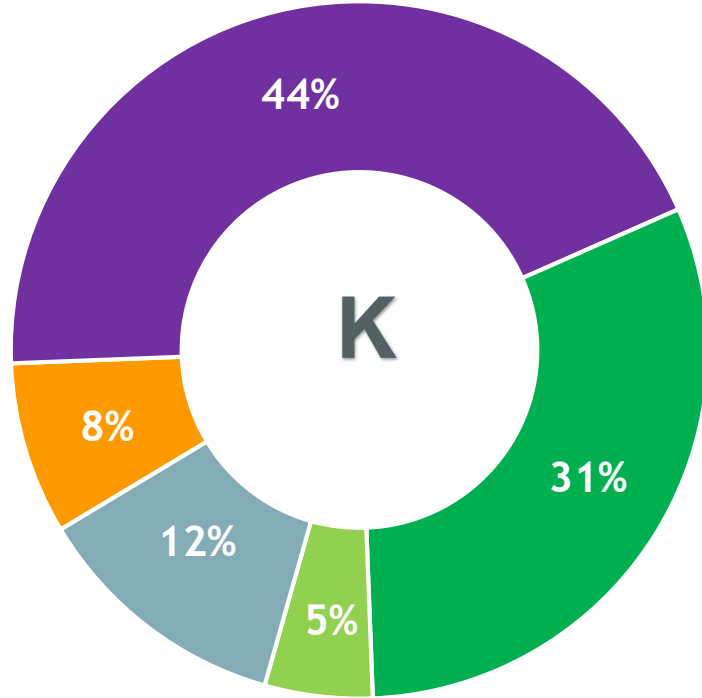

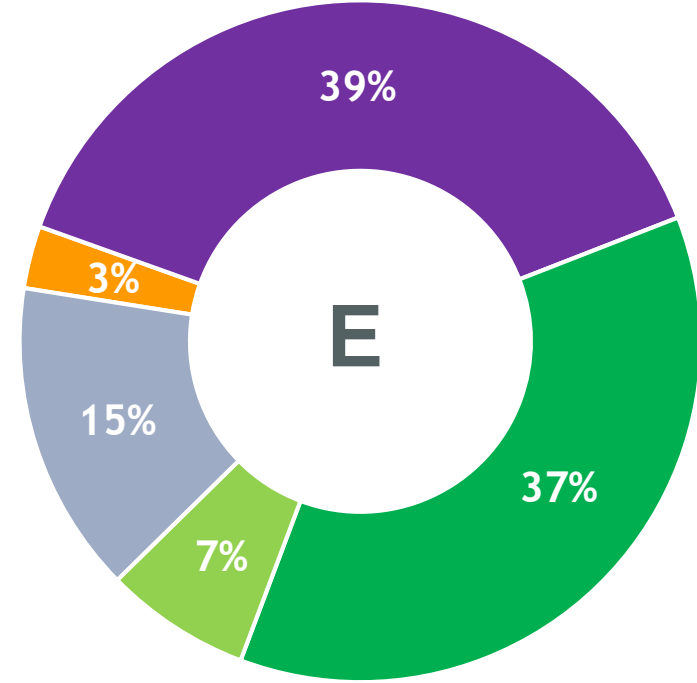
DEMOGRAFI

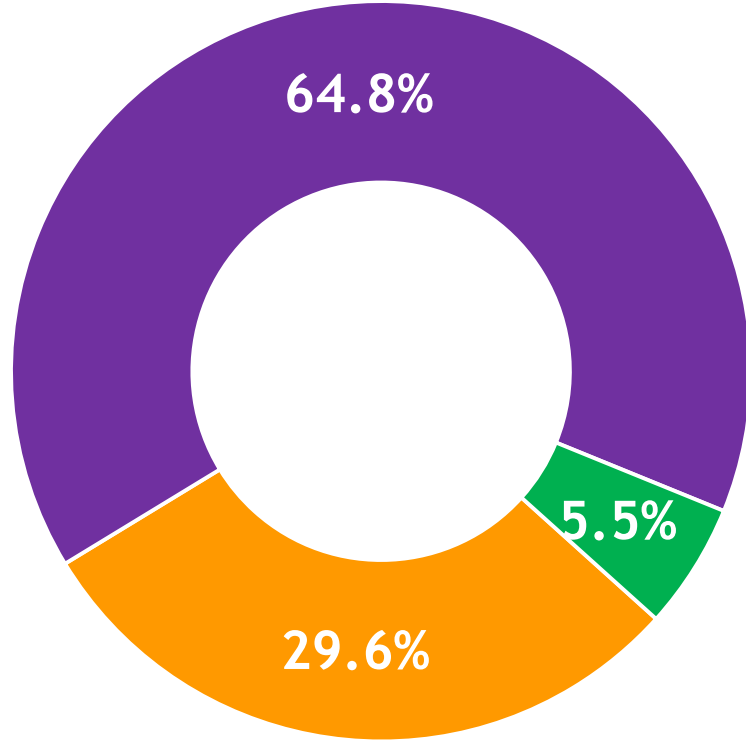

- Diploması yok
- İlk-Orta
- Lise Mezunu
- Yüksekokul
- Üniversite ve üstü

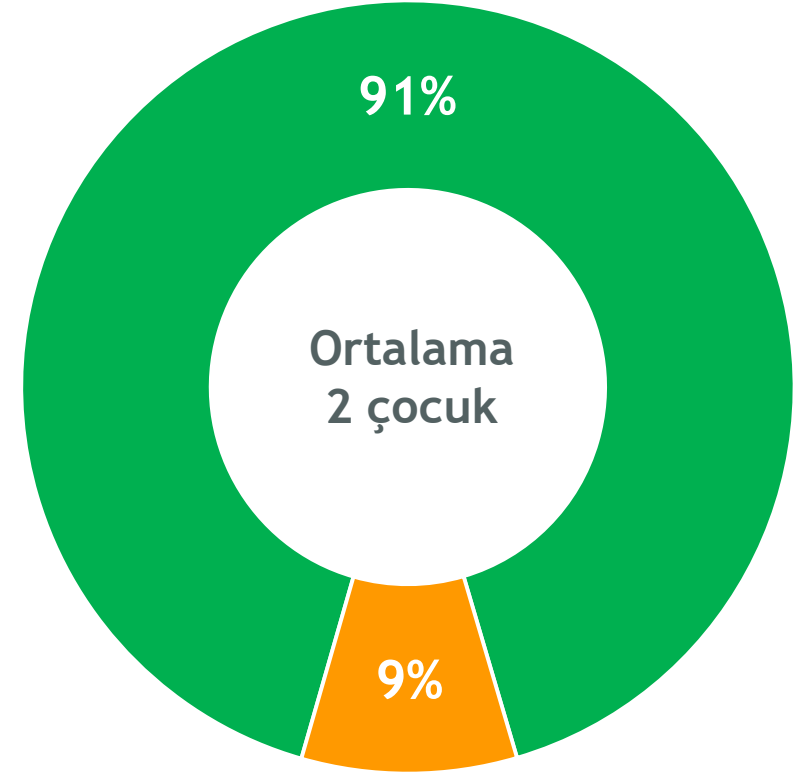
- Diploması yok
- İlk-Orta
- Lise Mezunu
- Yüksekokul
- Üniversite ve üstü

Medeni Durum

■ Bekar ■ Evli ■ Boşanmış/Dul

Çocuk Sahibi

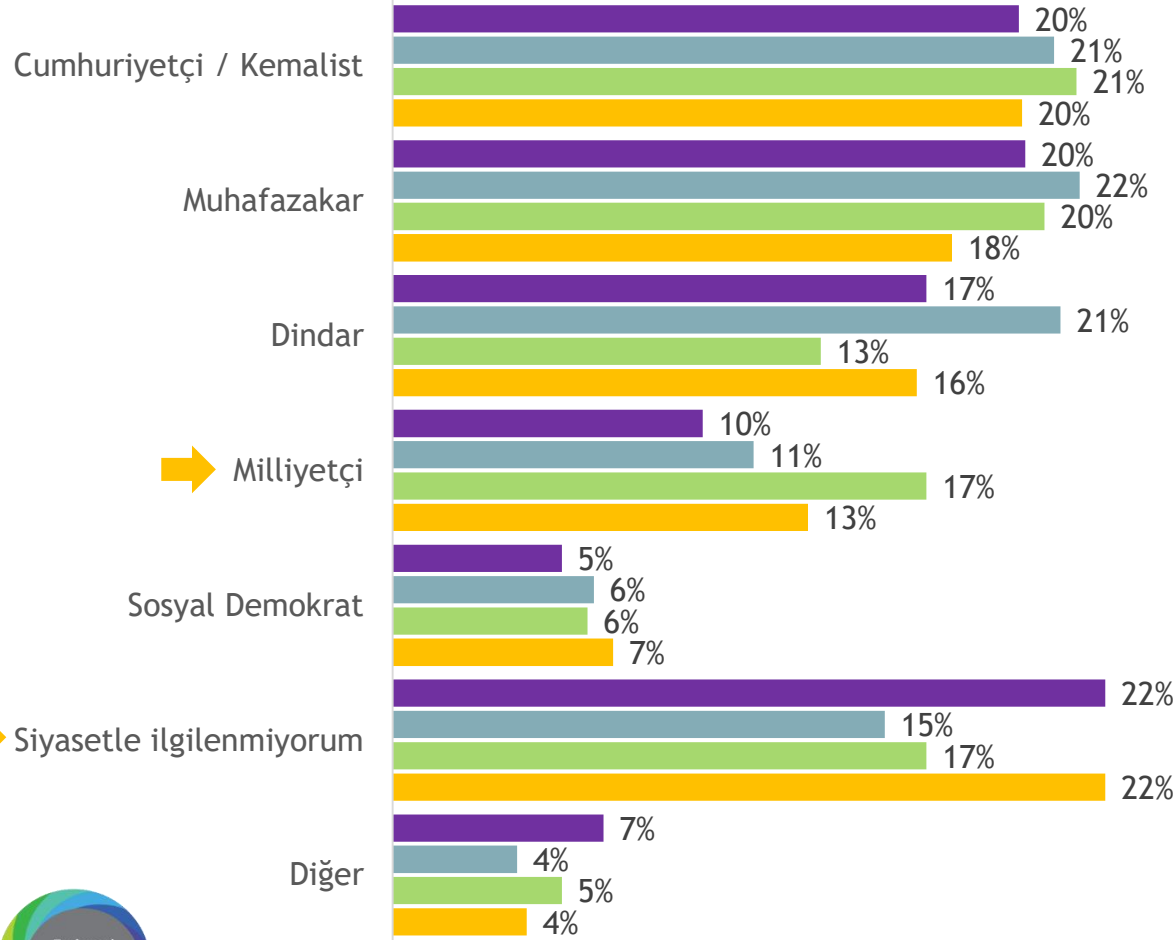
■ Evet ■ Hayır

Siyasi tanımlar

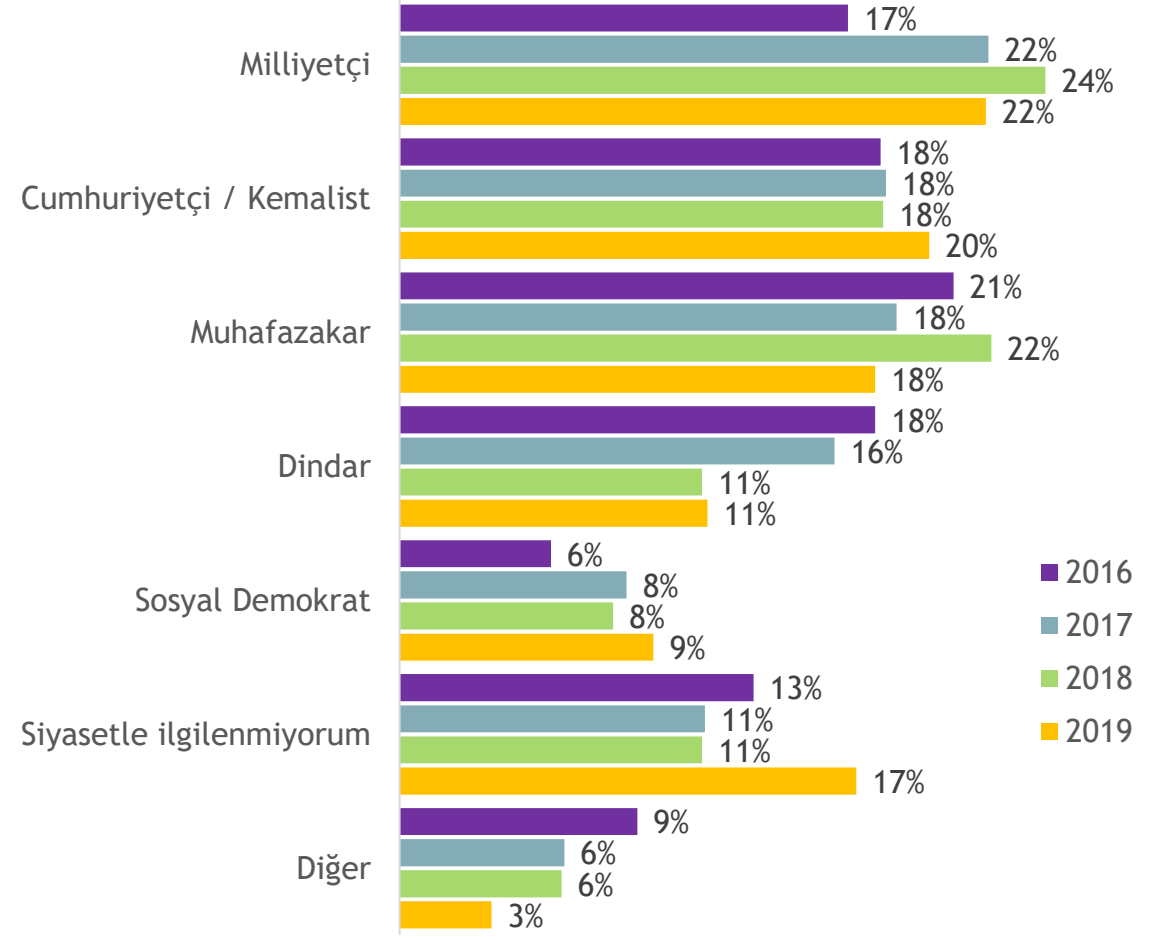
Kendinizi siyasi açıdan nasıl tanımlarsınız?

-Yıllar içinde hem kadın hem de erkekler arasında “siyasetle ilgilenmeyen” grupta büyüme var.
-Milliyeçi olduğunu belirten erkek sayısı kadın sayısından hep daha fazla.

KADIN

ERKEK

■ 2016
■ 2017
■ 2018
■ 2019

Aile Kurma Kararları

Eş ile tanışma

Eşinizle nasıl tanıştınız?

18-35 yaş grubu diğerlerin göre daha az oranda aile aracılığı ile, daha yüksek oranda kendi ortamlarından eş buluyor.

Eğitim düzeyi artıka aile aracılığı yerine kendi sosyal ortamlarından eş bulma oranı artıyor.

	Yıllar içinde değişim				Yaşa göre değişim				Eğitim düzeyine göre değişim			Toplam
	2016 (%)	2017 (%)	2018 (%)	2019 (%)	18-24	25-35	36-50	51 +	İlk-orta (0-8 yıl)	Lise (9-12 yıl)	Yüksek okul ve üstü	
Aile büyükleri tanıştırdı	46%	40%	44%	43%	31.9%	26.7%	42.0%	54.3%	51.6%	31.0%	20.8%	41.5%
Hep tanışıyorduk, akrabamız	8%	12%	11%	10%	8.4%	8.0%	9.7%	13.2%	13.1%	7.9%	3.5%	10.3%
Hep tanışıyorduk, komşumuz	4%	7%	4%	6%	2.5%	3.3%	4.9%	8.5%	6.4%	4.9%	3.1%	5.5%
Kendi yaşımdaki aile üyeleri tanıştırdı	7%	6%	4%	3%	2.5%	3.5%	5.4%	4.4%	4.7%	4.4%	4.3%	4.5%
Kendimiz tanıştık (diğer sosyal ortamlarda)	14%	15%	12%	14%	21.8%	19.6%	15.1%	7.6%	10.5%	16.9%	23.1%	14.2%
Arkadaşlarım tanıştırdı	10%	9%	11%	11%	10.1%	16.3%	11.2%	5.1%	7.0%	15.6%	15.3%	10.6%
Kendimiz tanıştık (iş yerinde)	6%	7%	9%	9%	14.3%	13.4%	7.9%	3.7%	4.5%	12.9%	15.1%	8.2%
Kendimiz tanıştık (okulda)	3%	3%	4%	6%	8.4%	8.4%	2.9%	2.9%	1.6%	5.5%	13.9%	4.5%

Evlilik kararı

Evlilik kararını kim verdi?

18-35 yaş grubu diğerlerin göre daha az oranda aile kararı ile, daha yüksek oranda kendi kararları ile evleniyor.

Eğitim düzeyi artııkça aile kararı yerine kendi kararı ile evlenme oranı artıyor.

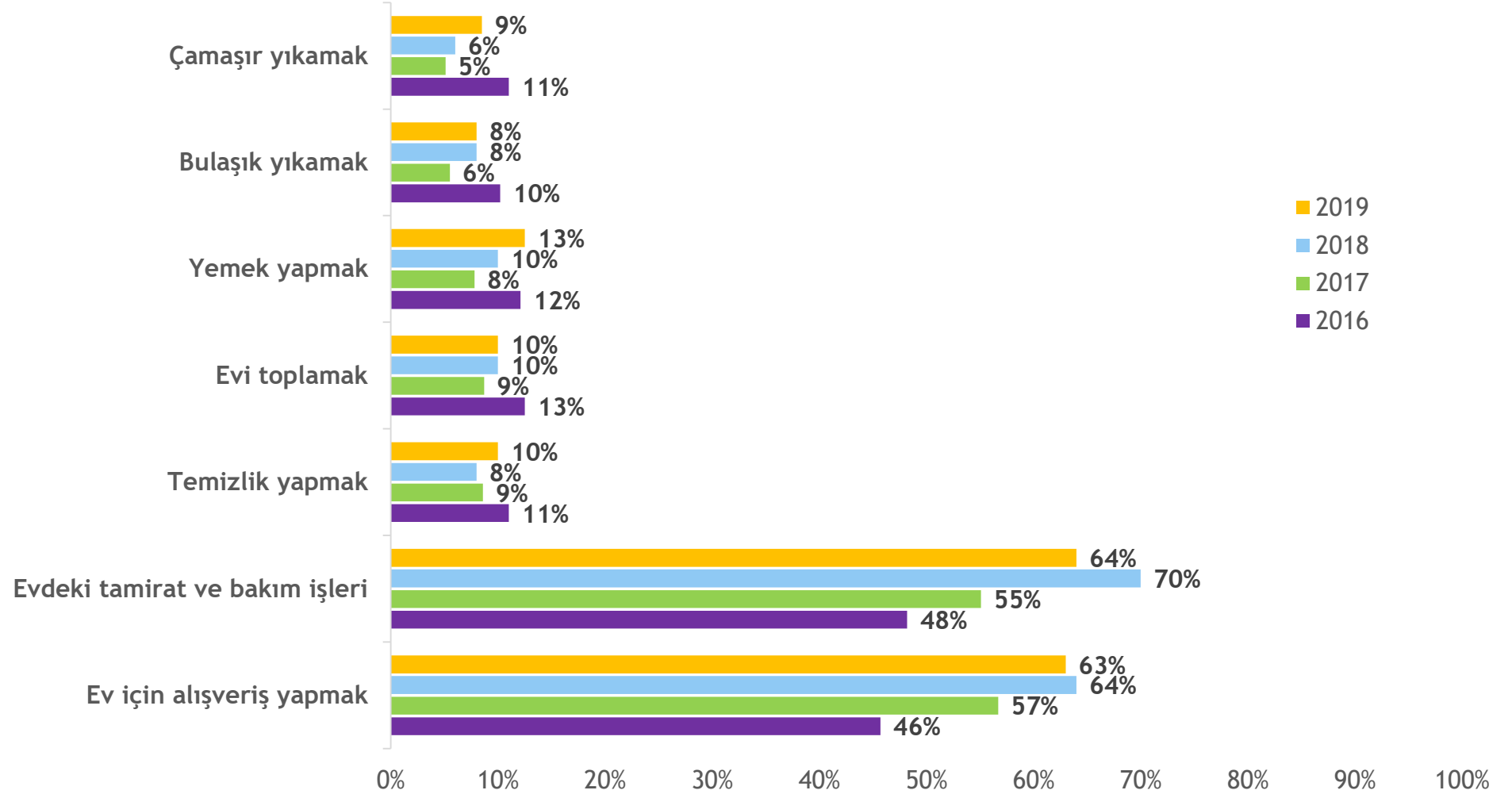
10

	Yıllar içinde değişim				Yaş a göre değişim				Eğitim düzeyine göre değişim			Toplam
	2016 (%)	2017 (%)	2018 (%)	2019 (%)	18-24	25-35	36-50	51 +	İlk-orta (0-8 yıl)	Lise (9-12 yıl)	Yüksek okul ve üstü	
Kaçtı/Kaçtım/Berdel	--	%1	%1	%1	1.7%	0.4%	0.2%	.9%	0.7%	0.3%	0.2%	0.4%
Ailem karar verdi	%7	%10	%5	%6	4.2%	4.6%	7.0%	10.6%	9.9%	3.7%	1.8%	7.4%
Görücü usulüyle	%34	%33	%37	%34	23.5%	21.6%	31.5%	44.7%	43.3%	22.4%	12.0%	32.7%
Ben eşime teklif ettim, eşim de kabul etti	%11	%10	%9	%10	5.0%	11.6%	8.6%	8.3%	7.3%	11.2%	14.9%	9.1%
İkimiz ortak verdik, ailelere bildirdik	%36	%32	%36	%36	44.5%	46.8%	40.4%	27.5%	28.0%	45.2%	56.9%	38.3%
Eşim bana teklif etti, ben de kabul ettim	%12	%14	%12	%11	19.3%	13.8%	11.8%	7.3%	9.8%	16.6%	12.9%	11.2%

Ev İçi Hayat Paylaşımı

Erkeklerin Ev İşlerine Katkısı (Düzenli Yapılanlar)

Kadınlar: Eşiniz ev işlerine ne kadar katkı sağlamaktadır.
Erkeklere: Siz ev işlerine ne kadar katkı sağlamaktasınız.

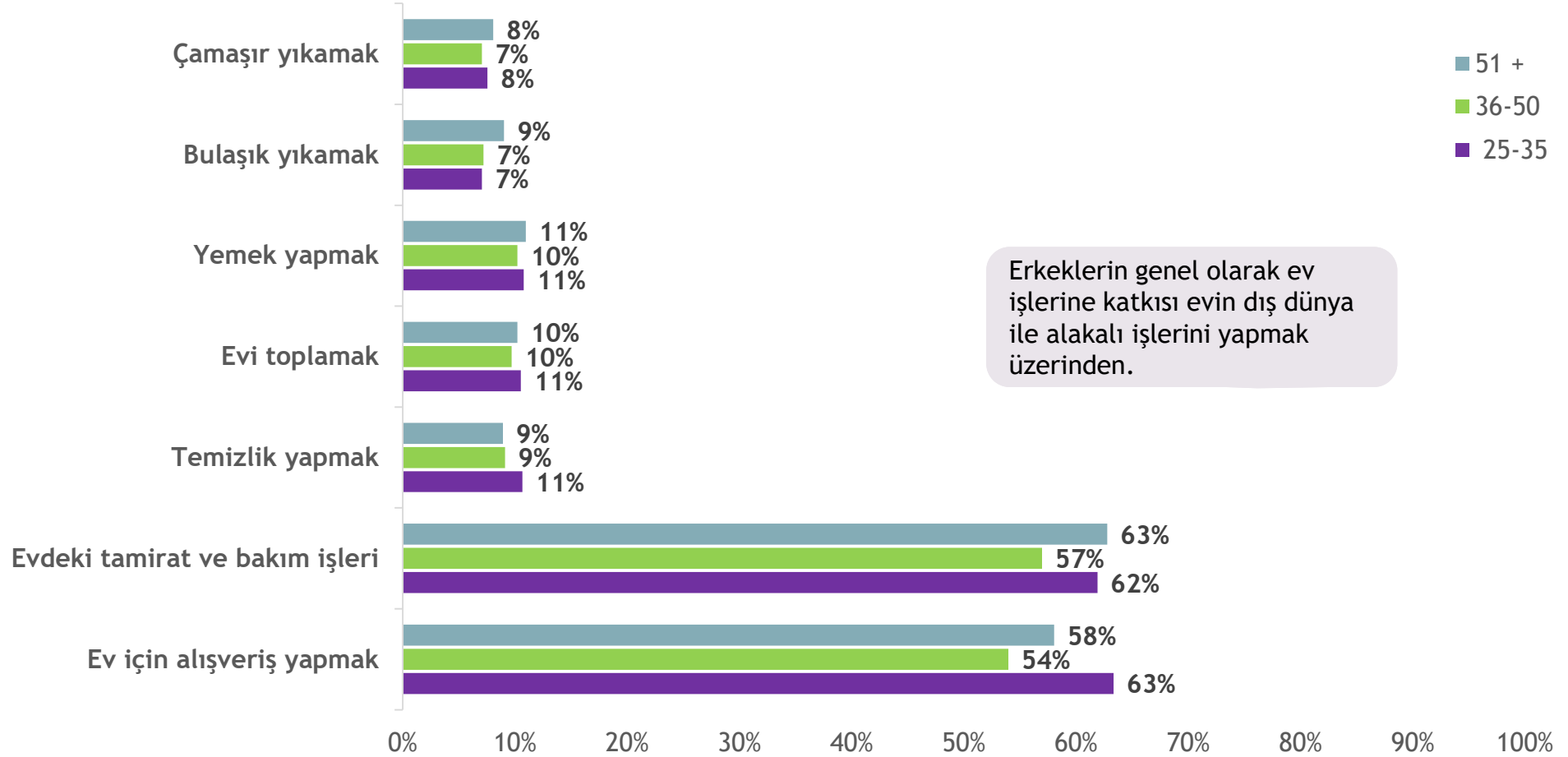

Erkeklerin Ev İşlerine Katkısı (Düzenli Yapılanlar)

Yaşa göre- 4 yıl toplam

Kadınlar: Eşiniz ev işlerine ne kadar katkı sağlamaktadır.

Erkekler: Siz ev işlerine ne kadar katkı sağlamaktasınız.

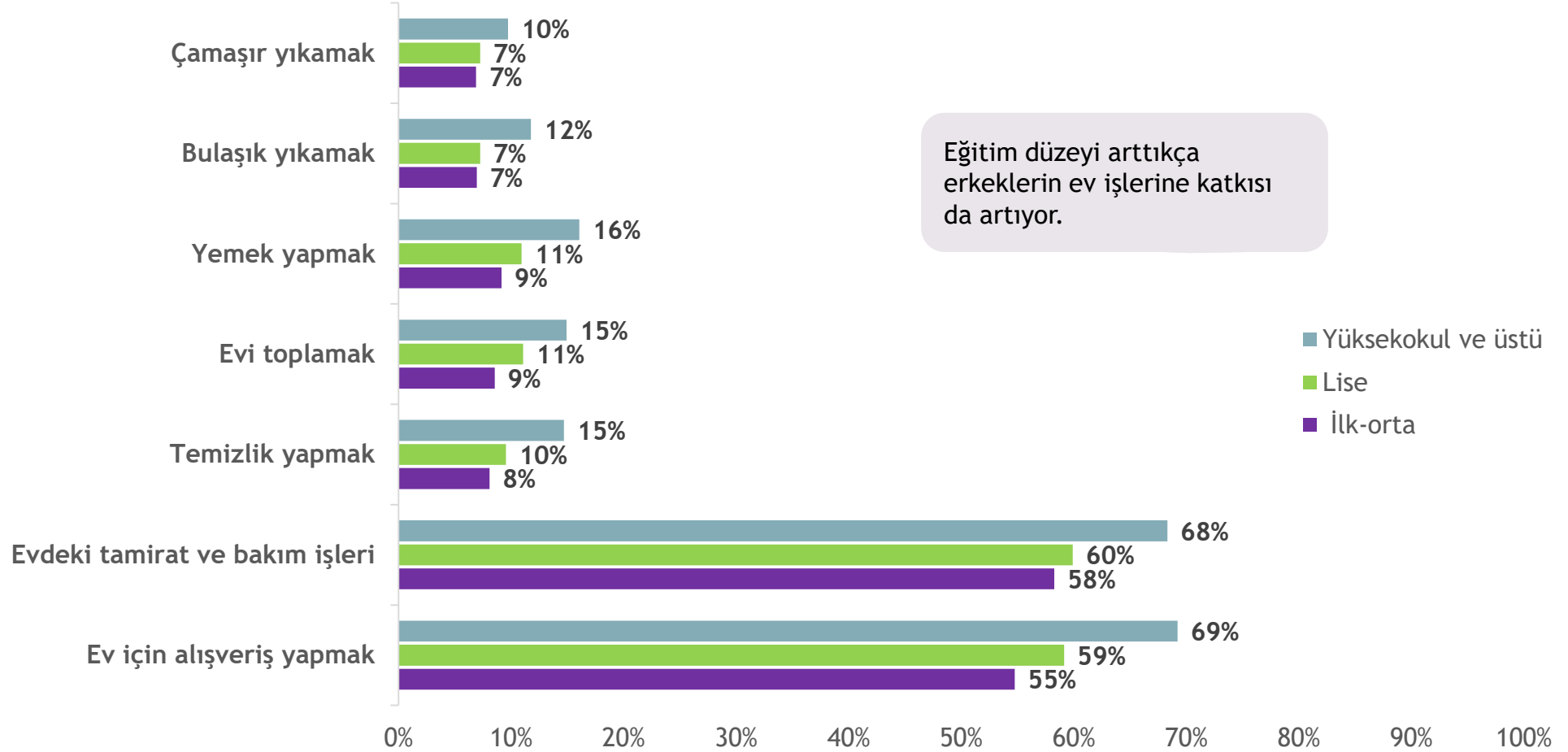

Erkeklerin Ev işlerine Katkısı(Düzenli Yapılanlar)

Eğitim düzeyine göre- 4 yıl toplam

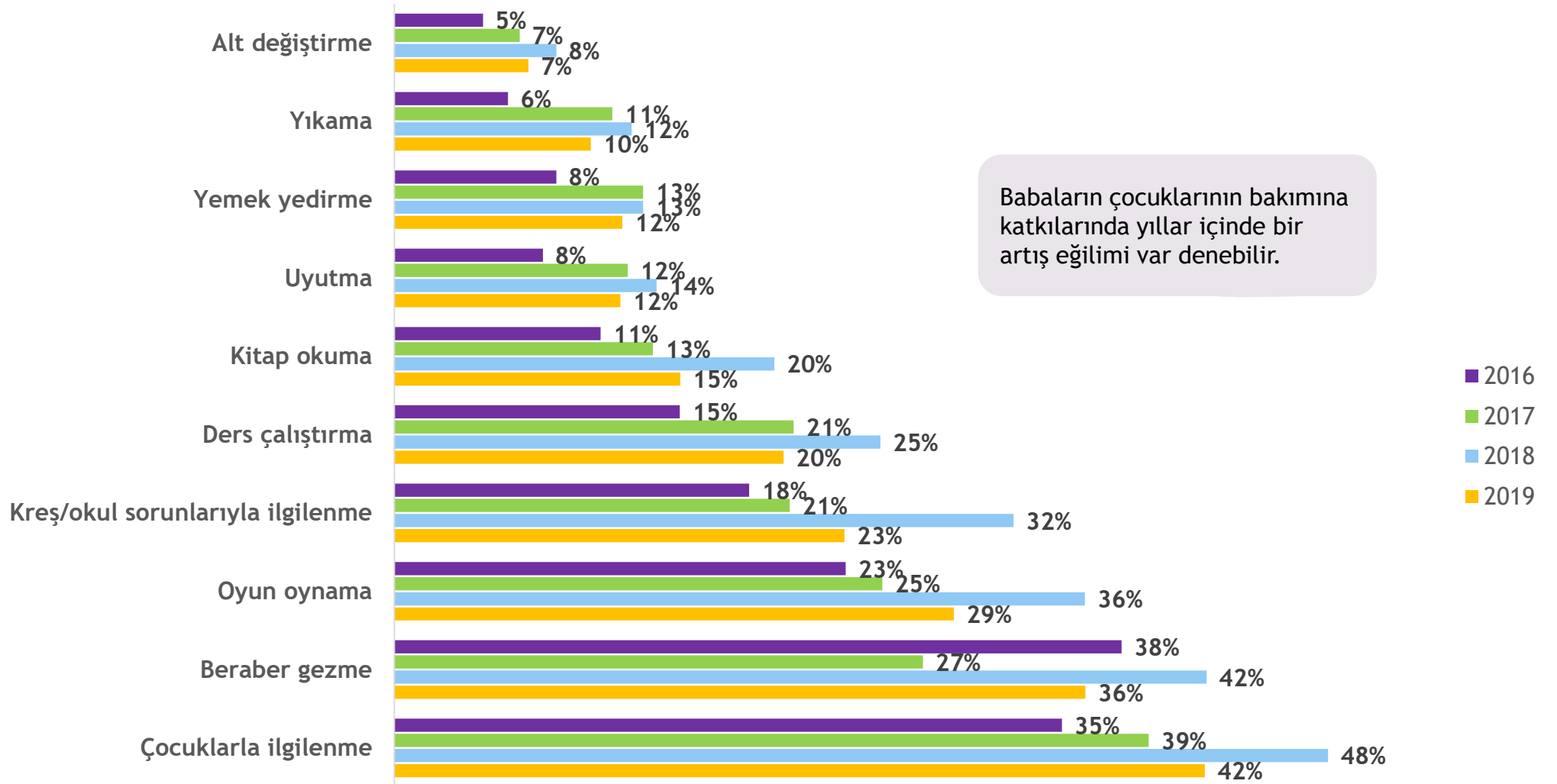
Kadınlar: Eşiniz ev işlerine ne kadar katkı sağlamaktadır.

Erkekler: Siz ev işlerine ne kadar katkı sağlamaktasınız.

Babaların Çocuk Bakımına Katkısı (Düzenli Yapılanlar)

Kadınlar: Eşiniz çocukların bakımına ne kadar katkı sağlamaktadır.
Erkekler: Siz çocukların bakımına ne kadar katkı sağlamaktasınız.

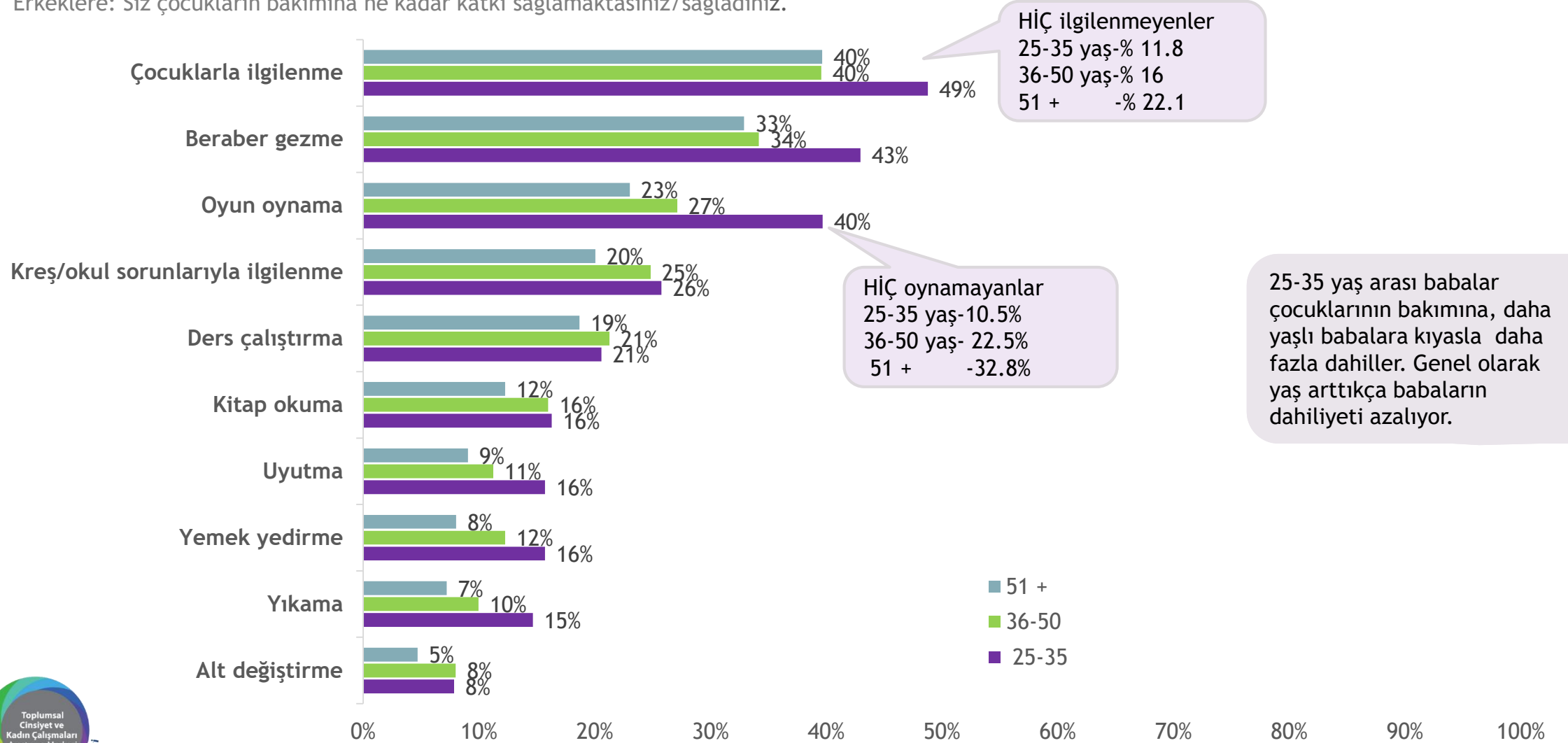

Babaların Çocuk Bakımına Katkısı (Düzenli Yapılanlar)

Ebeveyn yaşına göre- 4 yıl toplam

Kadınlar: Eşiniz çocukların bakımına ne kadar katkı sağlamaktadır/sağladı.

Erkekler: Siz çocukların bakımına ne kadar katkı sağlamaktasınız/sağladınız.

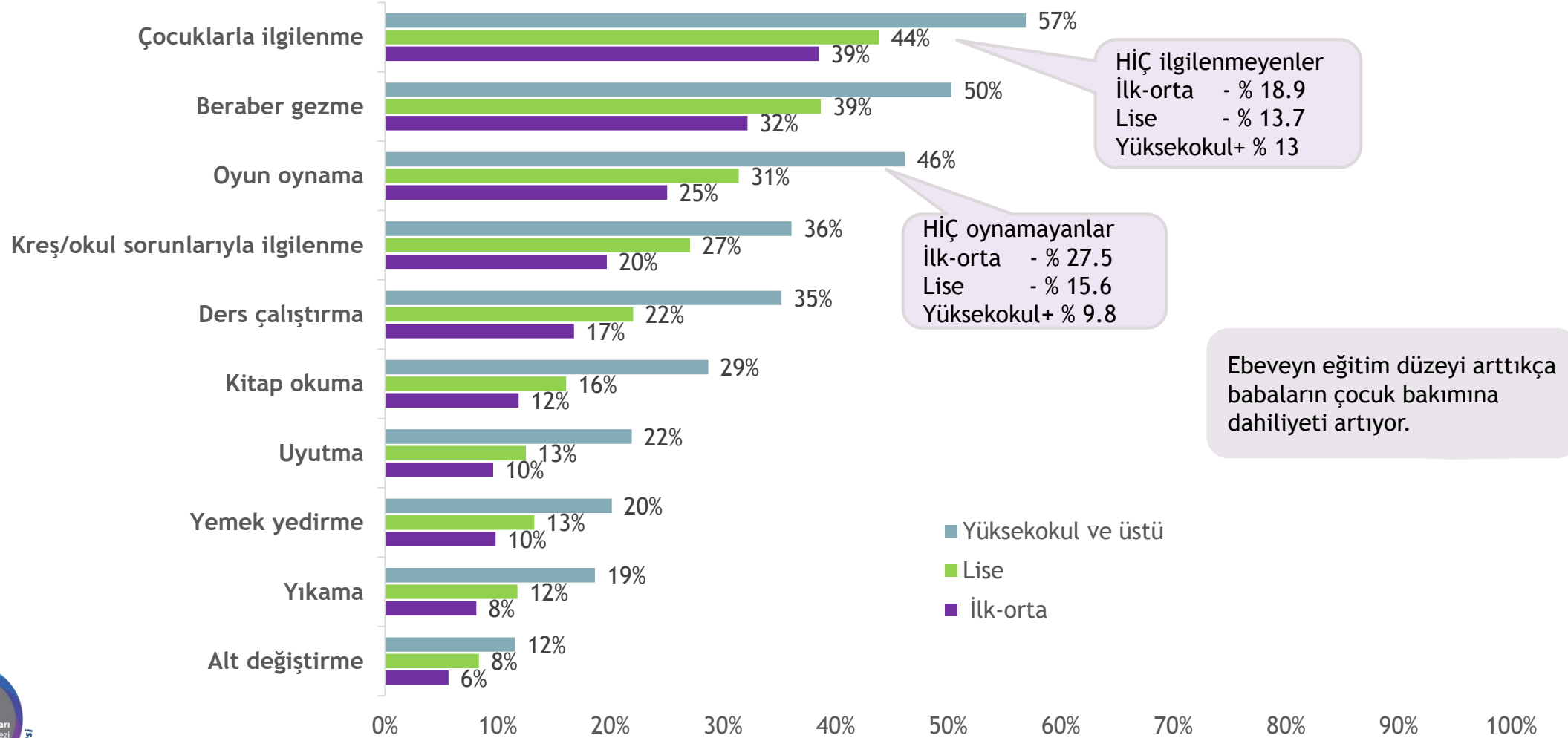

Babaların Çocuk Bakımına Katkısı (Düzenli Yapılanlar)

Ebeveyn eğitime göre- 4 yıl toplam

Kadınlar: Eşiniz çocukların bakımına ne kadar katkı sağlamaktadır.

Erkeklerle: Siz çocukların bakımına ne kadar katkı sağlamaktasınız.

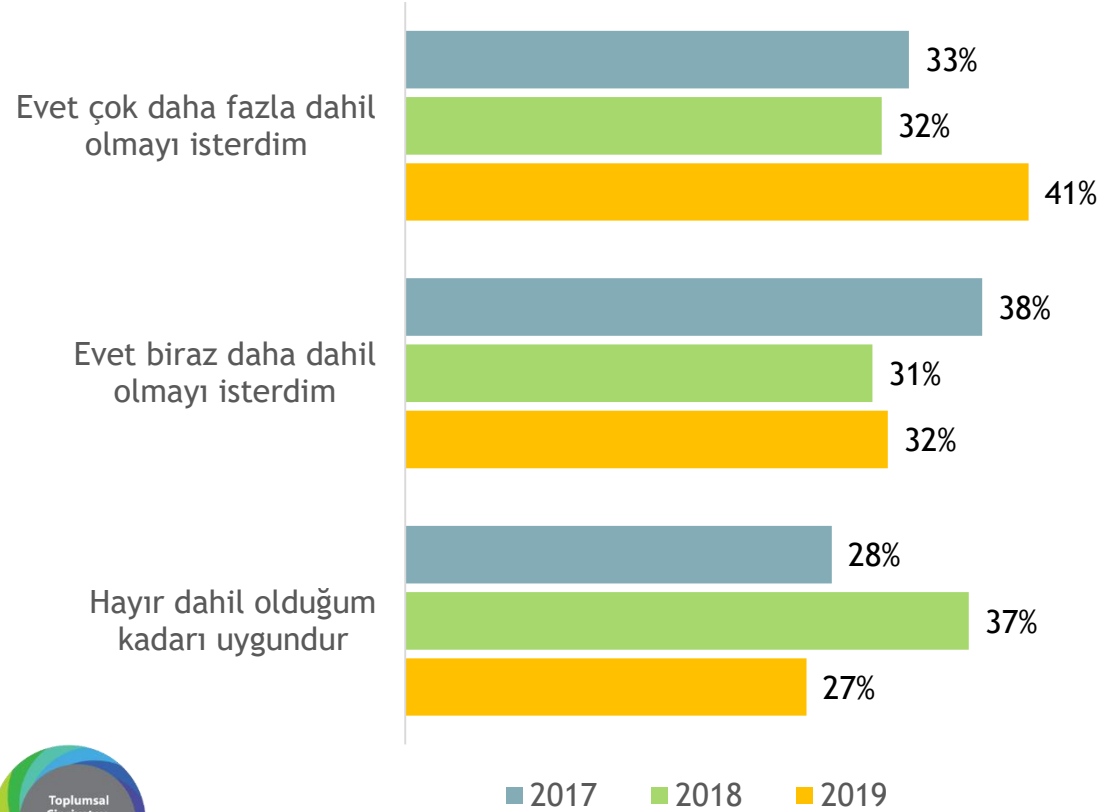

Çocukların Günlük Bakımı

Yıllara göre

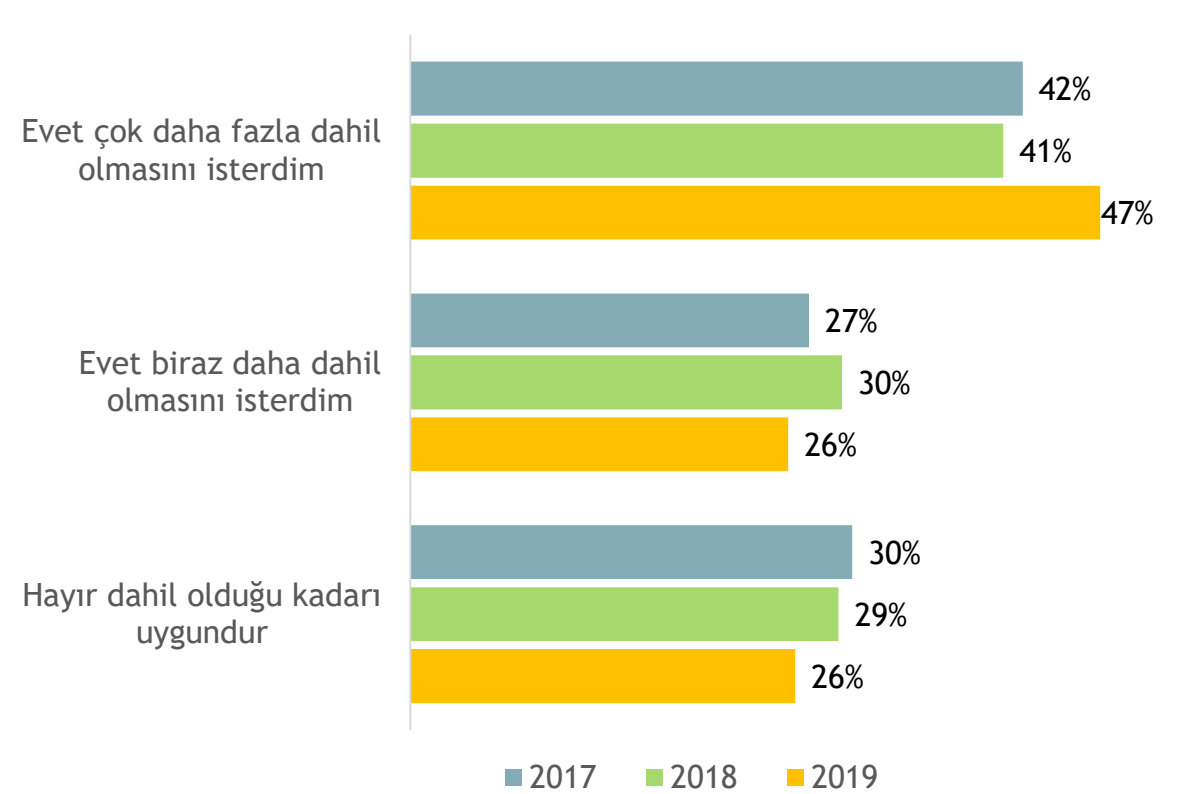
Babalar

Çocuğunuzun günlük bakımına bu söylediklerinizin ötesinde daha fazla dahil olmak ister miydiniz?

Anneler

Eşinizin çocuğunuzun günlük bakımına bu söylediklerinizin ötesinde daha fazla dahil olmasını ister miydiniz?

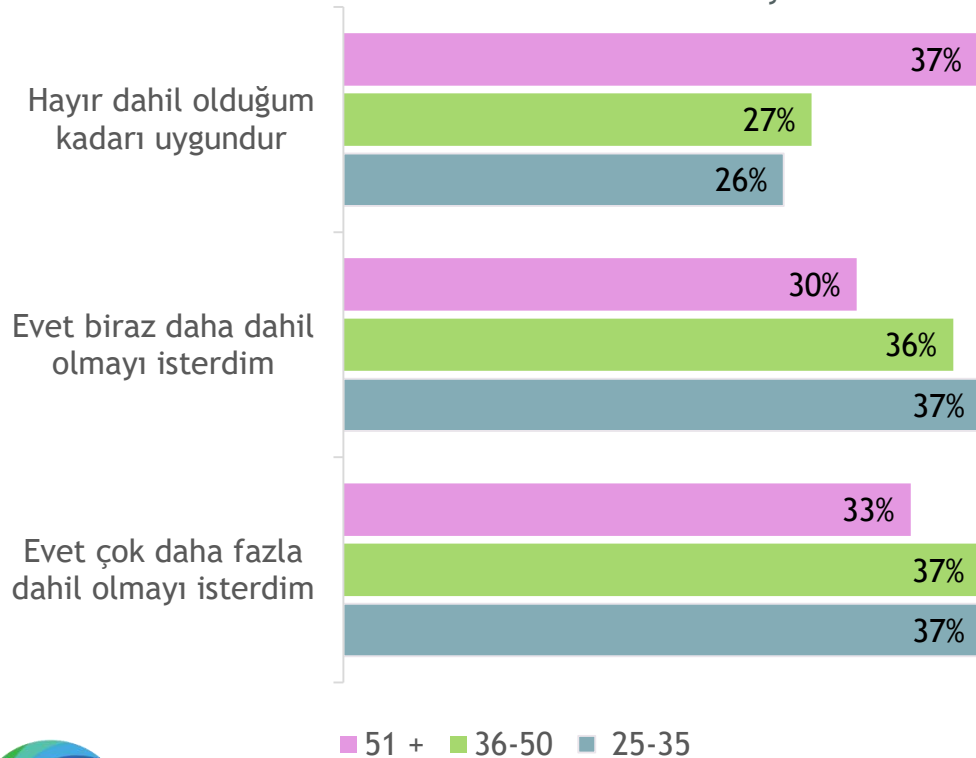
Çocukların Günlük Bakımı

Ebeveyn yaşına göre - 4 yıl toplam

Babalar

Çocuğunuzun günlük bakımına bu söylediklerinizin ötesinde daha fazla dahil olmak ister miydiniz?

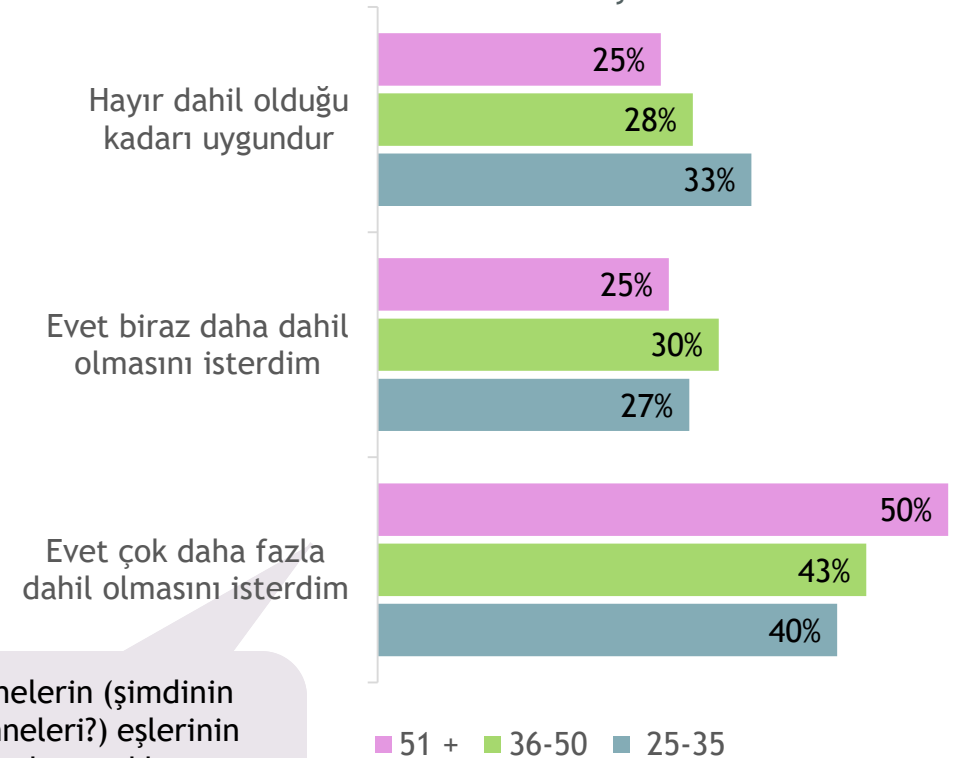
Baba yaşı azaldıkça baba, çocuğunuzun günlük bakımına daha fazla dahil olmak istediğini belirtiyor.

Anneler

Eşinizin çocuğunuzun günlük bakımına bu söylediklerinizin ötesinde daha fazla dahil olmasını ister miydiniz?

51+ annelerin (şimdinin anneanneleri?) eşlerinin zamanında çocukların bakımına daha fazla dahil olmalarını istedikleri görülüyor.

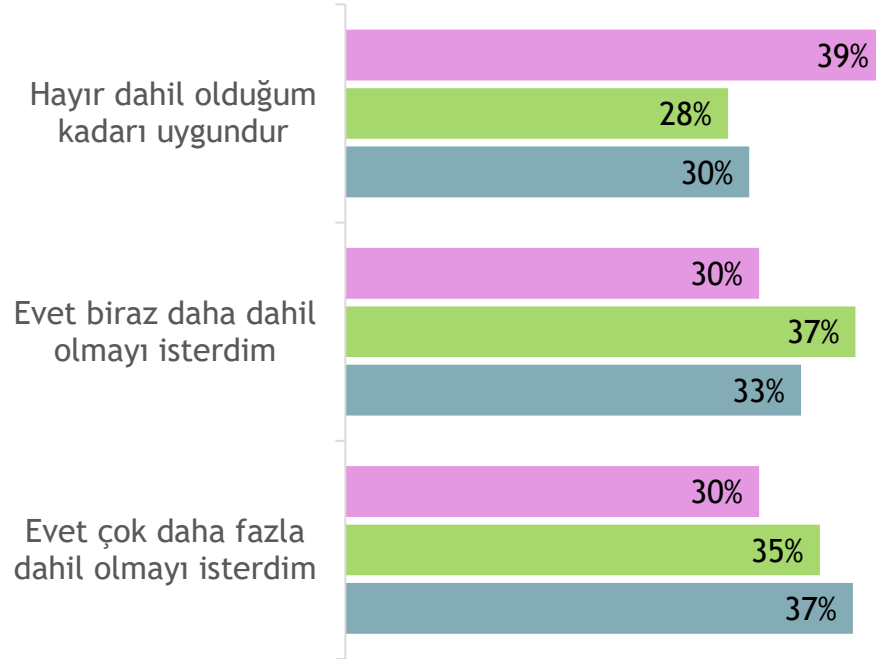

Çocukların Günlük Bakımı

Ebeveyn eğitim düzeyine göre - 4 yıl toplam

Babalar

Çocuğunuzun günlük bakımına bu söylediklerinizin ötesinde daha fazla dahil olmak ister miydiniz?

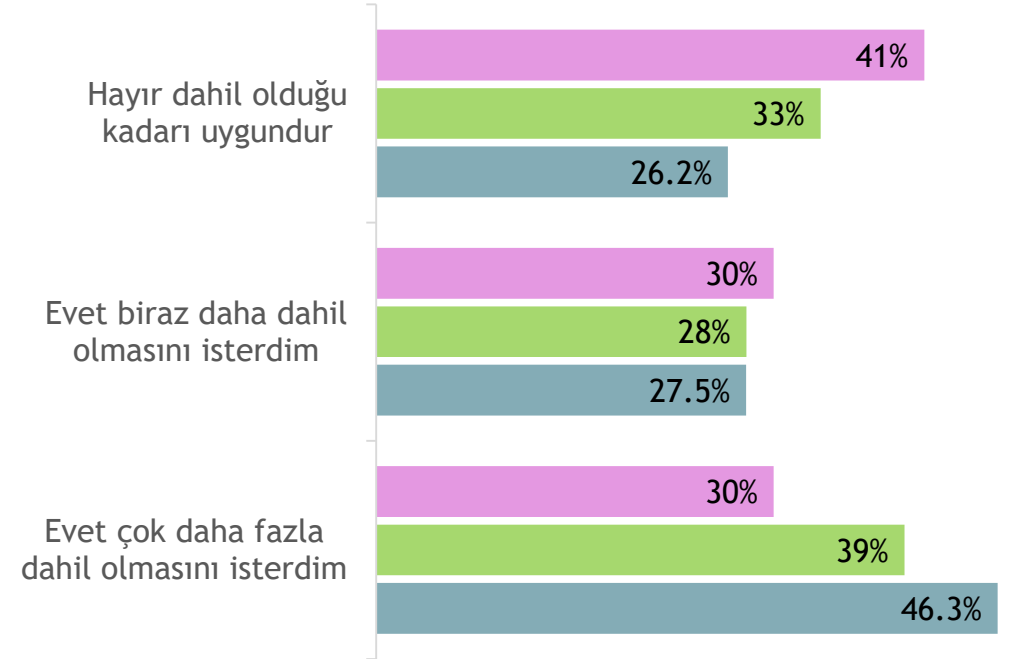

■ Yüksekokul ve üstü ■ Lise ■ İlk-orta

Hem anne hem babalarda eğitim düzeyi azaldıkça babanın çocuk bakımına dahil olmasının artma istek/talebi artıyor.

Anneler

Eşinizin çocuğunuzun günlük bakımına bu söylediklerinizin ötesinde daha fazla dahil olmasını ister miydiniz?

■ Yüksekokul ve üstü ■ Lise ■ İlk-orta

Çocukların Yapması Uygun Aktiviteler

Size çocukların yapabileceği bir takım davranışlar okuyacağım. Bunların 14 yaş ve altı kız ve oğlan çocuklar için ne derece uygun olduğunu karta bakarak değerlendirir mısınız?

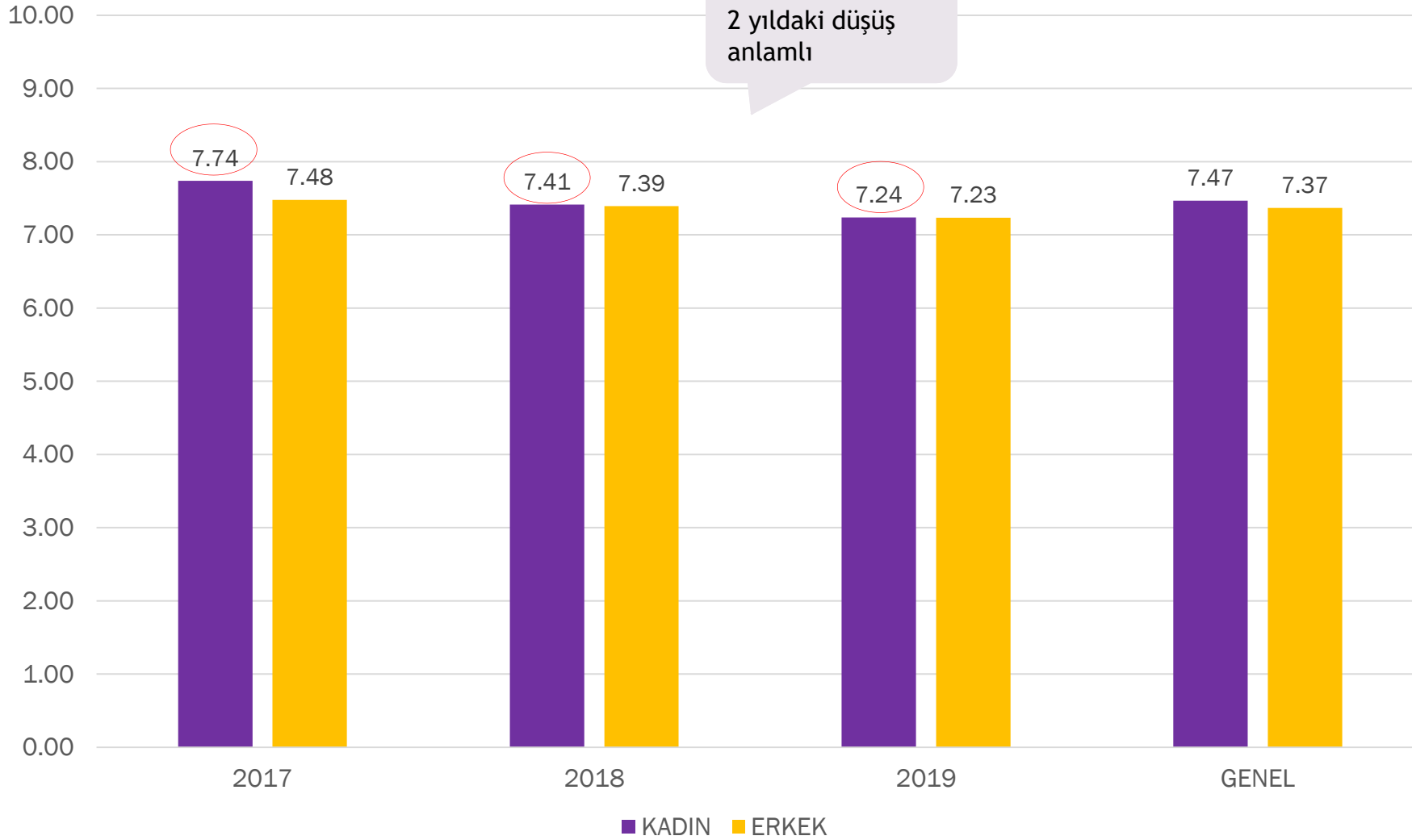
	Hiçbiri (Çocuk) için uygun değil	14 yaş ve altı KIZ çocuğu için daha uygun	14 yaş ve altı OĞLAN çocuğu için daha uygun	Her ikisi için de uygun
Tek başına toplu taşıma kullanması (otobüs, dolmuş vb)	46%	1%	2%	51%
Tek başına bakkala/markete gitmesi	24%	1%	4%	71%
Sokakta/mahallede oynaması	20%	1%	2%	76%
Evin temizlik işlerine (çamaşır, bulaşık vb.) yardım etmesi	41%	18%	1%	40%
Bisiklete binmesi	11%	1%	4%	84%
Ev dışında bir işte çalışması	85%	1%	4%	10%
Düzenli olarak kardeşine bakması	58%	9%	1%	32%
Yemek pişirmesi	74%	10%	1%	15%
Arkadaşları ile gezmeye (sinema, alışveriş vs) gitmesi	57%	1%	2%	40%

İlişkiler, Mutluluk ve Güven

Genel Hayat Memnuniyeti

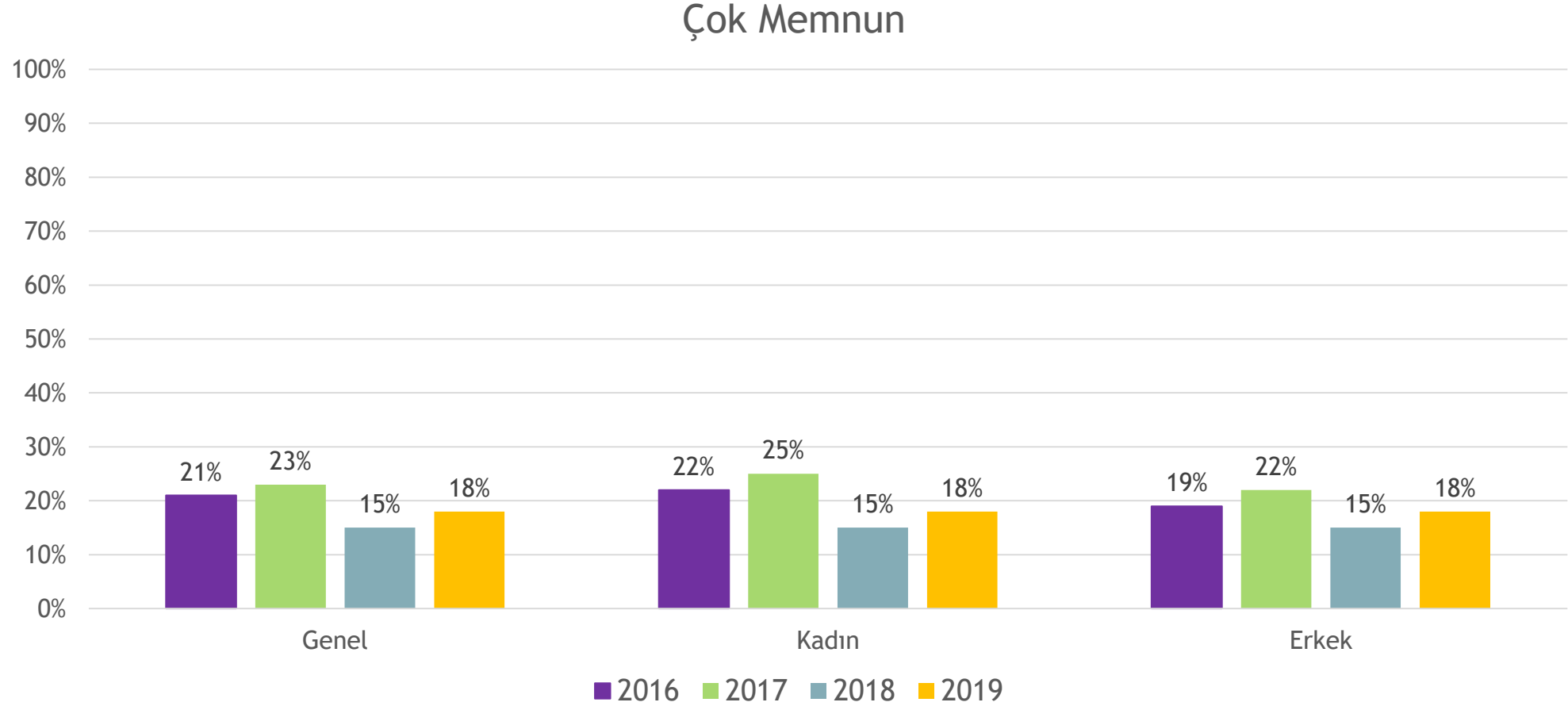
Yıllara göre

10 üzerinden ortalama

Genel Hayat Memnuniyeti

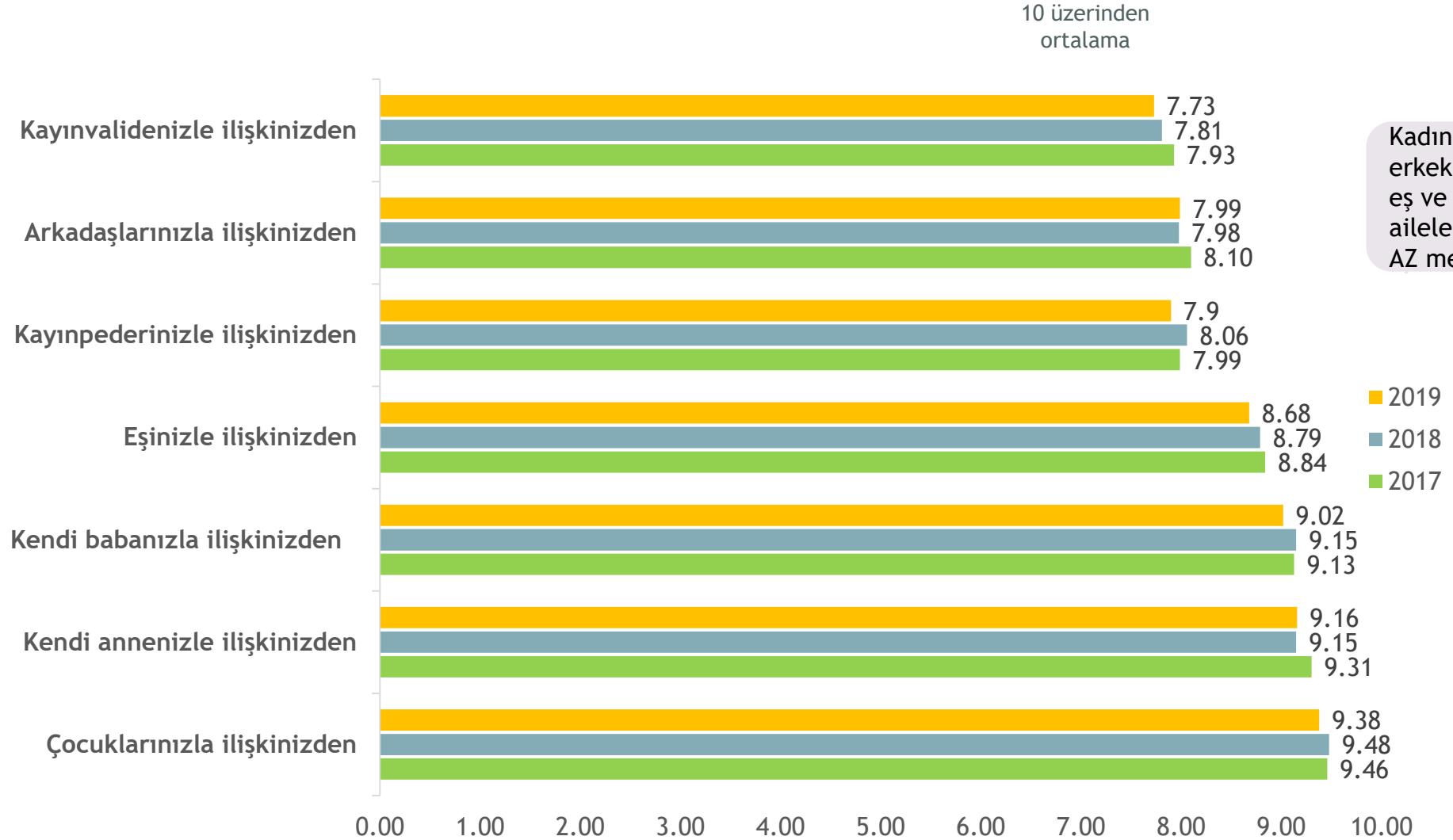
Yıllara göre Hayatından “çok memnun” olduğunu bildirenlerin oranı

İlişki ve Hayat Memnuniyeti

İlişkilerinizden ve hayatınızdan ne derece memnunsunuz?

Kadınlar erkeklere kıyasla eş ve kayın ailelerinden daha AZ memnunar.

Güven (%)

Bu kişilere, size zarar vermek amacıyla hareket etmeyecekleri ve sizin iyiliğinizi gözecekleri konusunda ne kadar güvenirsiniz?

3 yıl genelinde:
Gençler arkadaşlarına
yaşlılardan daha fazla
güveniyor.

18-24 %57
25-35 %50
36 + %49

3 yıl genelinde:
Erkeklerin %92'si «eşime
güvenirim» der iken
kadınların %86'sı aynı
ifadeyi benimsiyor.

3 yıl genelinde:
Eğitim seviyesi arttıkça
arkadaşa güven de
artıyor.

İlk-orta %48
Lise %53
Yüksekokul + %56

3 yıl genelinde:
Eğitim seviyesi arttıkça
polis ve askere güven
azalıyor.

Polis Asker
İlk-orta %71 %76
Lise %68 %73
Yüksekokul + %60 %64

Yaşadığınız şehrin insanlarına

Aynı mahallede yaşadığınız insanlar

Arkadaşlarınıza

Diğer akrabalarınıza

Akademisyenlere

Doktorlara

Polisler

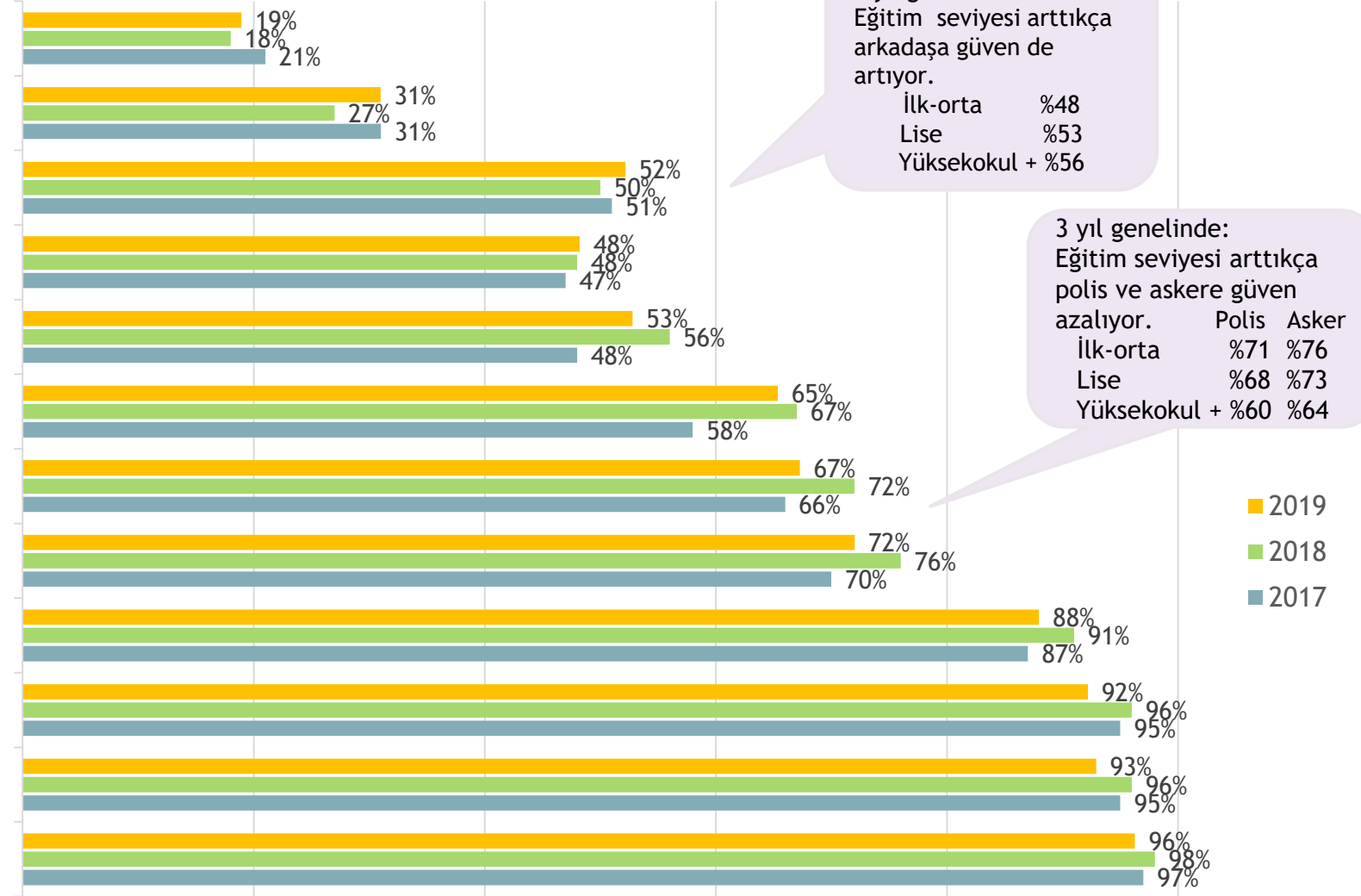
Askerler

Eşinize

Çocuklarınıza

Babanıza

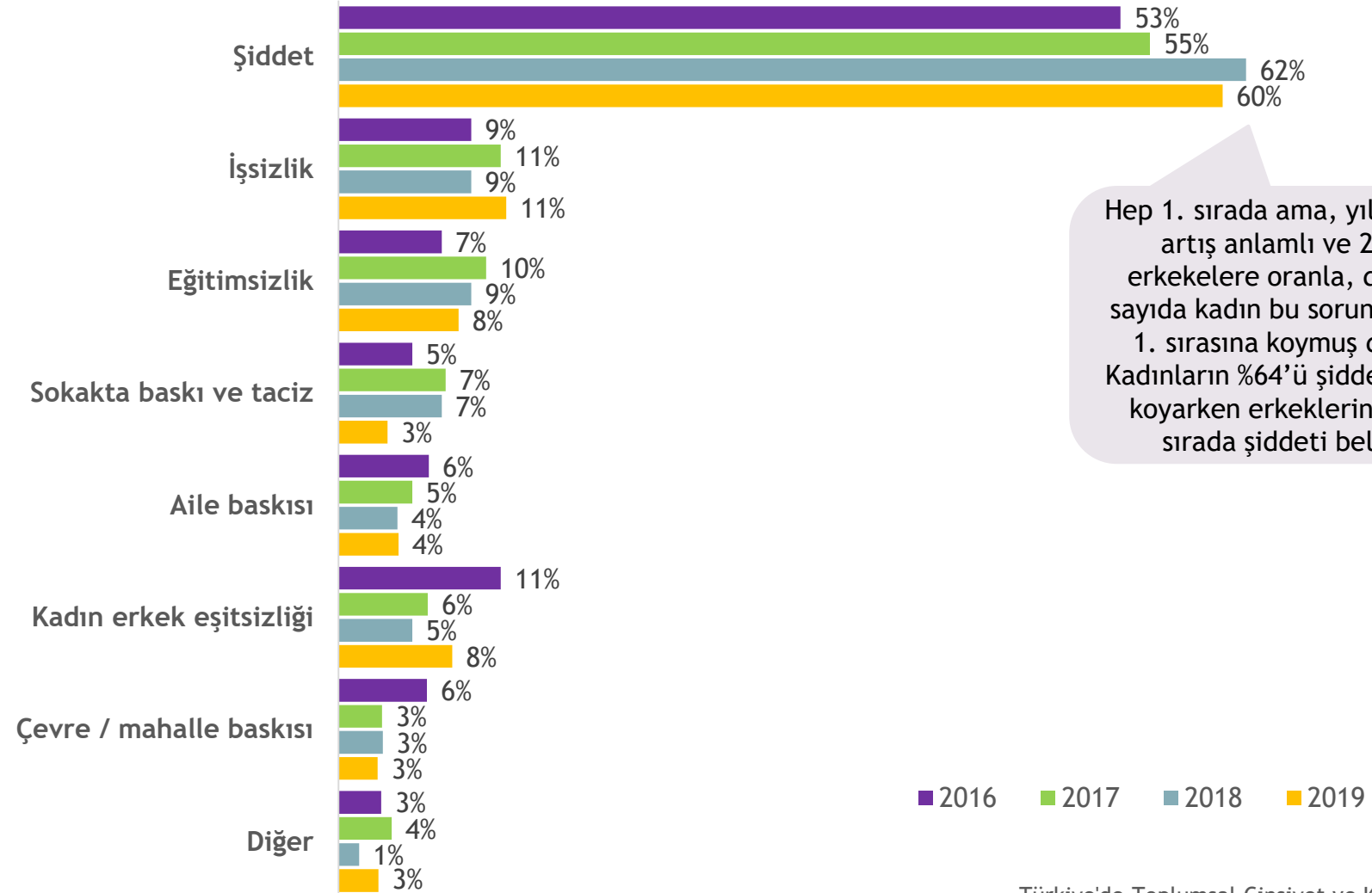
Annenize

Şiddet ve Boşanma

Kadının Toplumda Yaşadığı En Büyük Sorun

Genel olarak değerlendirdiğinizde, kadınların toplumda yaşadığı en büyük sorunlar size göre nelerdir?

Hep 1. sırada ama, yıllar içindeki artış anlamlı ve 2019'da erkekelere oranla, daha fazla sayıda kadın bu sorunu listesinin 1. sırasına koymuş durumda. Kadınların %64'ü şiddeti 1. sıraya koyarken erkeklerin %56'sı 1. sırada şiddeti belirtmiş.

■ 2016 ■ 2017 ■ 2018 ■ 2019

Boşanma ve Şiddet

Yıllara göre değişim

100%

90%

80%

70%

60%

50%

40%

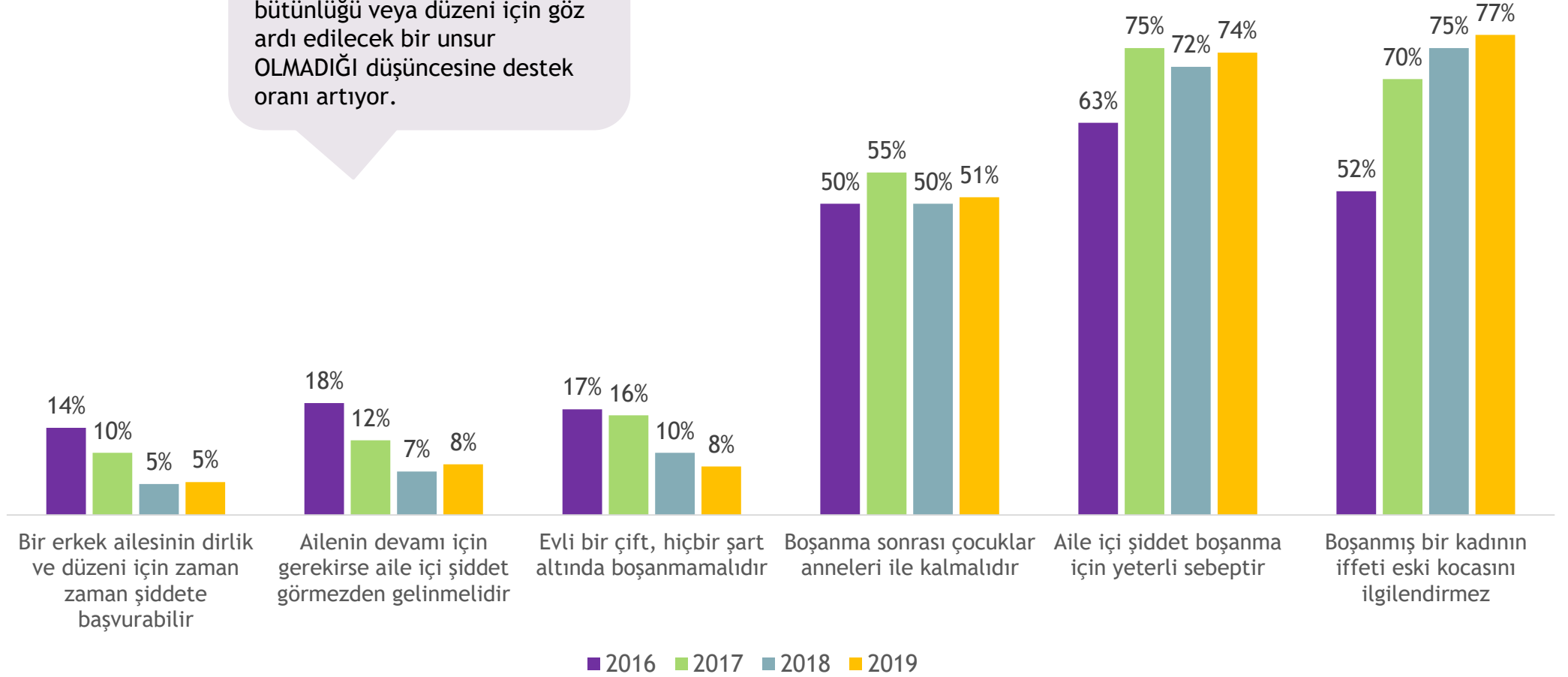
30%

20%

10%

0%

Yıllar içinde şiddetin boşanma için yeterli sebep olduğu, aile bütünlüğü veya düzeni için göz ardı edilecek bir unsur OLMADIĞI düşüncesine destek oranı artıyor.

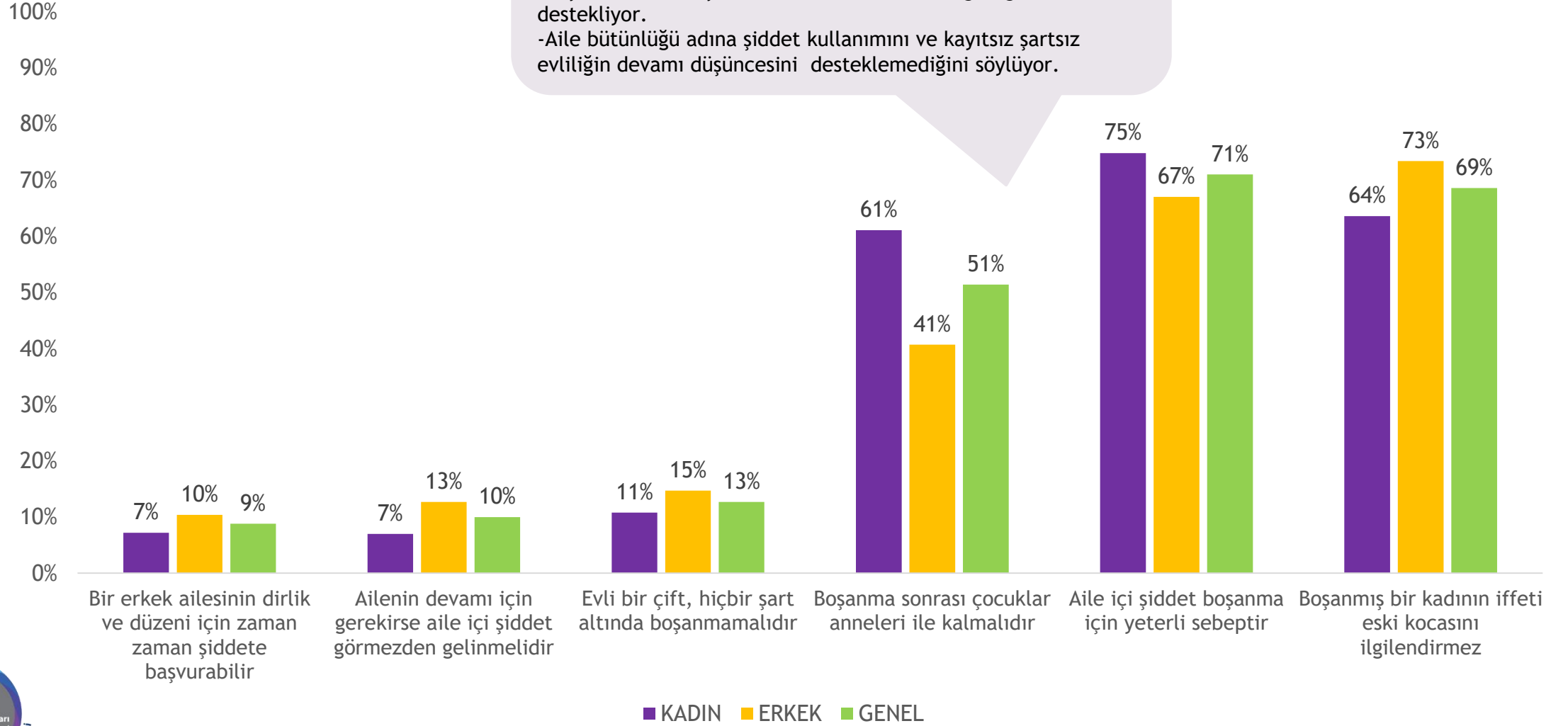

Boşanma ve Şiddet

4 yıl toplam

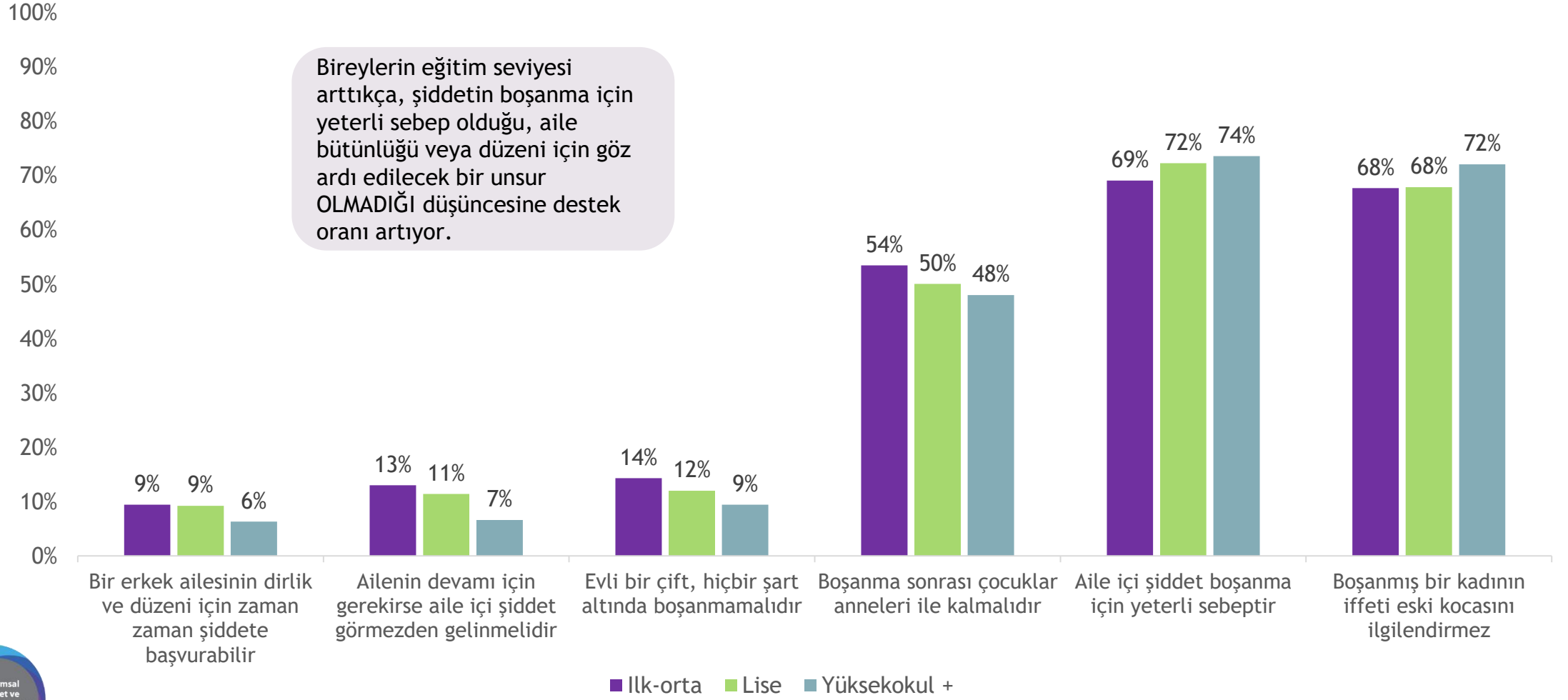
Kadınlar erkeklerden daha yüksek oranlarda:

- Aile içi şiddeti boşanma için yeterli sebep olarak görüyor.
- Boşanmış kadınların iffetinin eski eşleri ilgilendirmediğini düşünüyor.
- Boşanma sonrası çocukların anne ile kalması gerektiğini destekliyor.
- Aile bütünlüğü adına şiddet kullanımını ve kayıtsız şartsız evliliğin devamı düşüncesini desteklemediğini söylüyor.

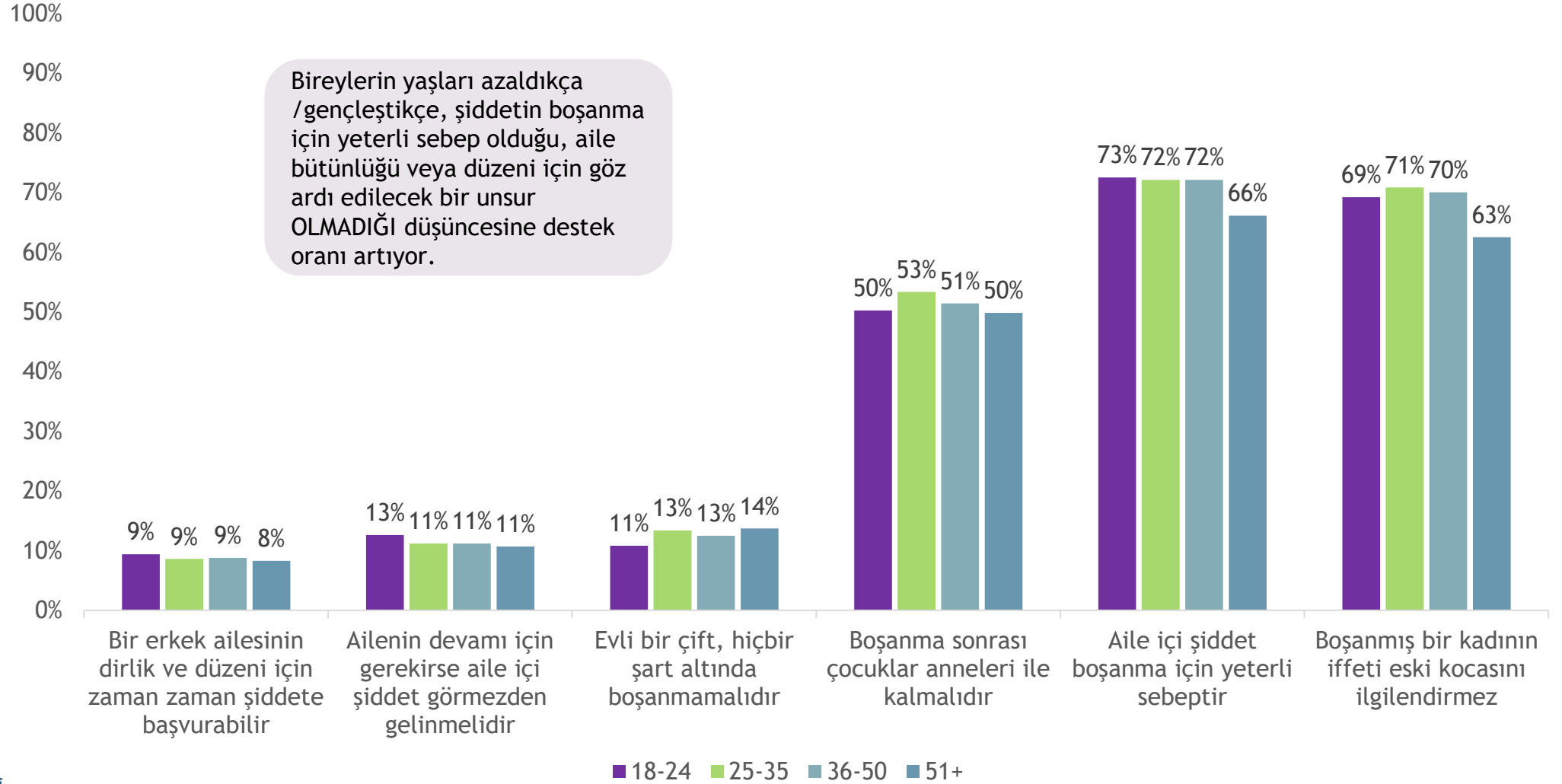
Boşanma ve Şiddet

Eğitim seviyesine göre değişim

Boşanma ve Şiddet

Yaşa göre değişim- 4 yıl toplam

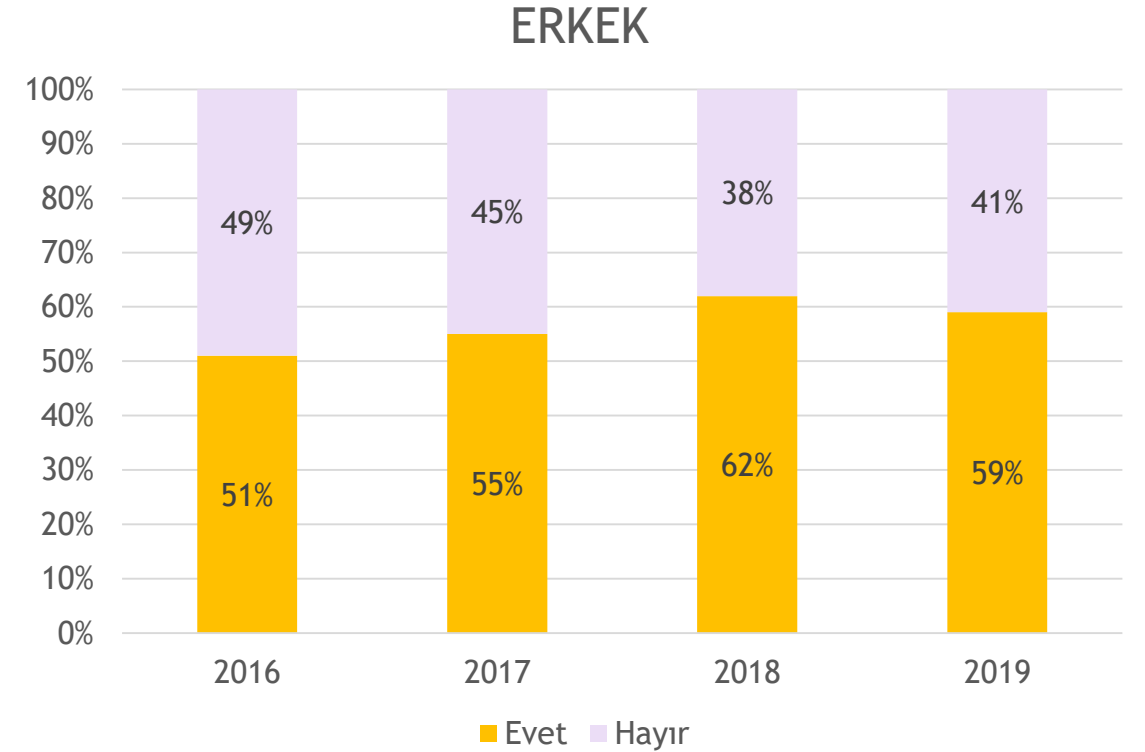
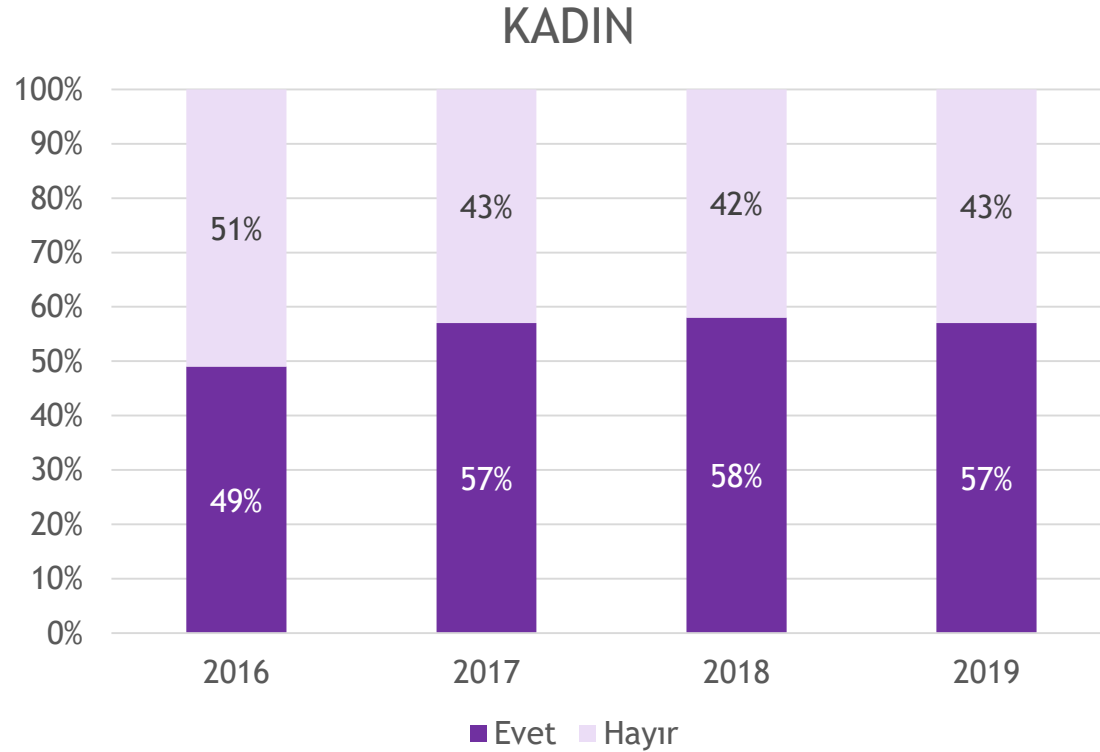

Feminizm ne demek?

Feminizm İfadesinin Bilinirliği

“Feminizm” ifadesini daha önce duydunuz mu?

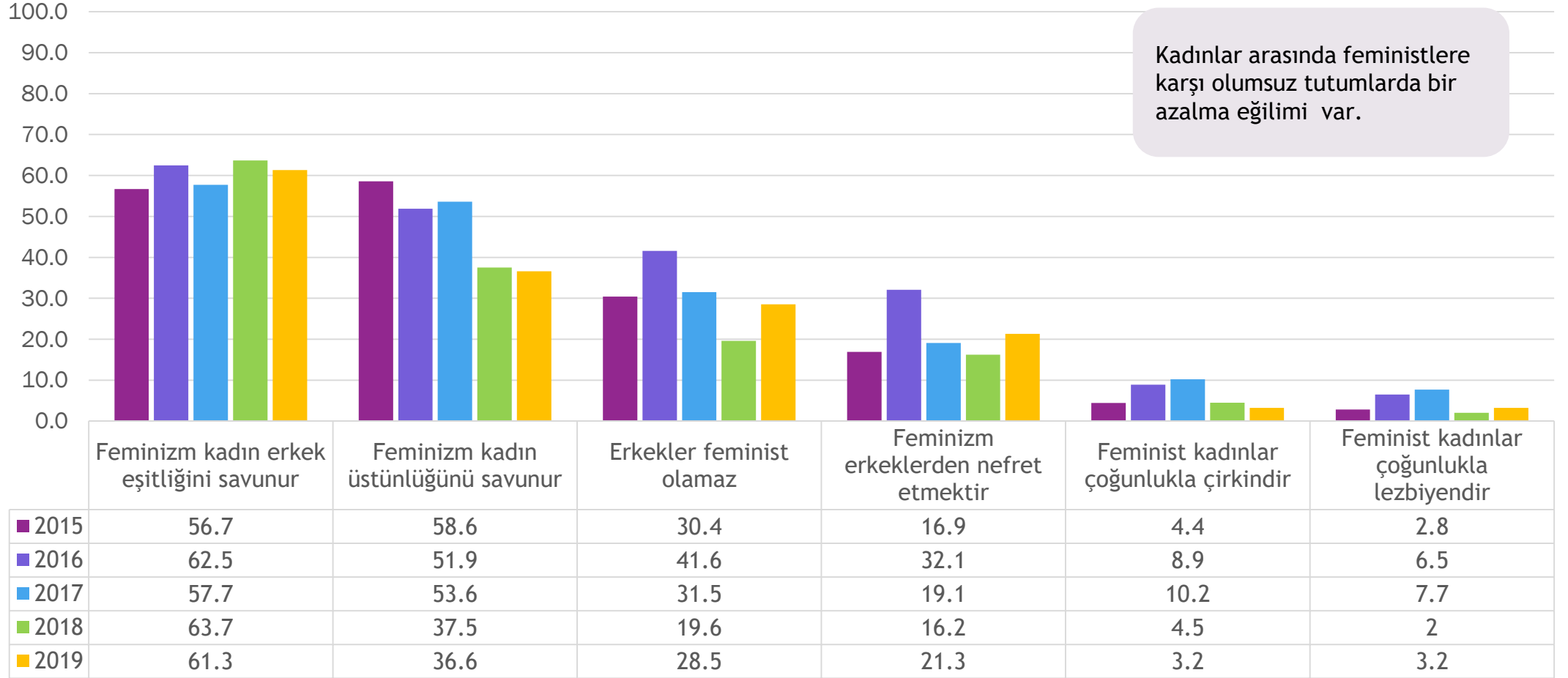

Feminizm Tutumları

Yıllara göre değişim

Feminizm için size sayacağım ifadelere ne kadar katılıp katılmadığınızı belirtir misiniz?

KADINLAR

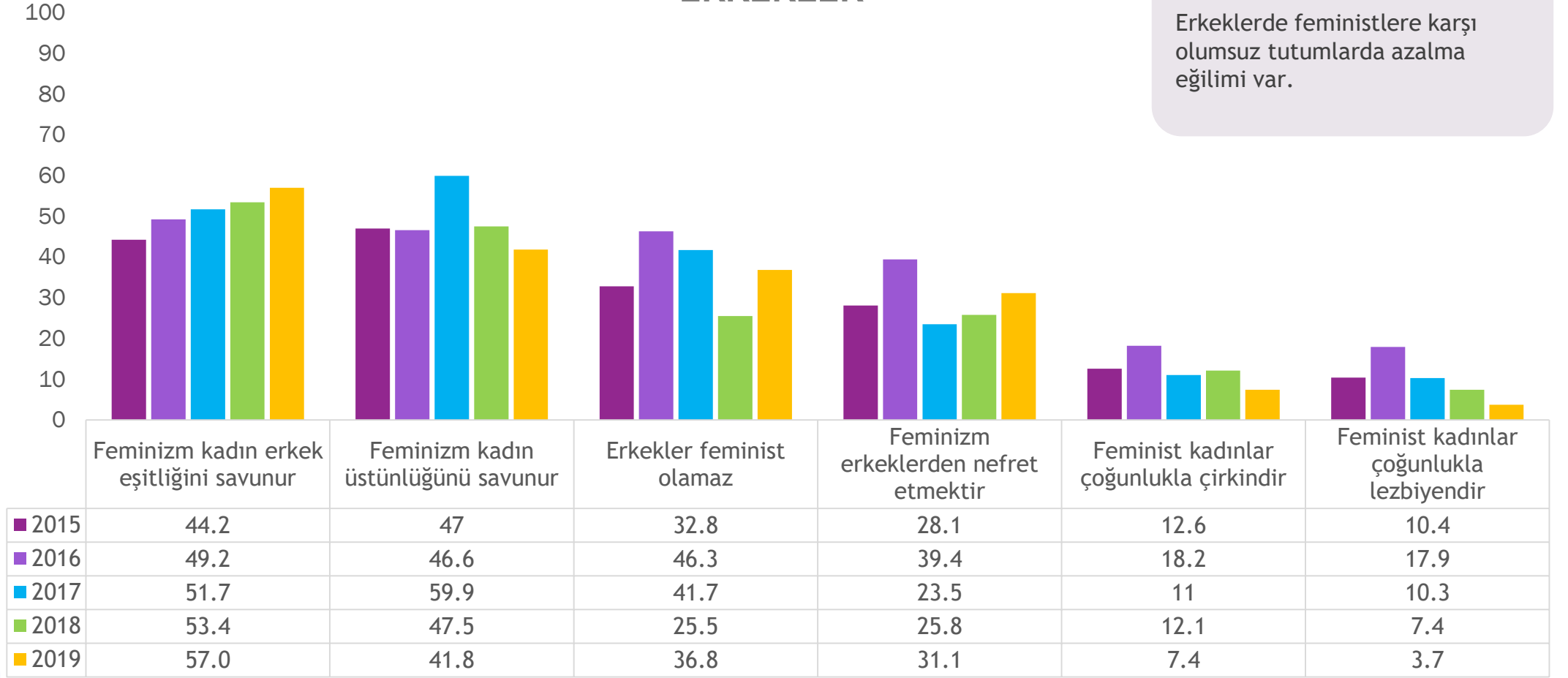

Feminizm Tutumları

Yıllara göre değişim

Feminizm için size sayacağım ifadelere ne kadar katılıp katılmadığınızı belirtir misiniz?

ERKEKLER

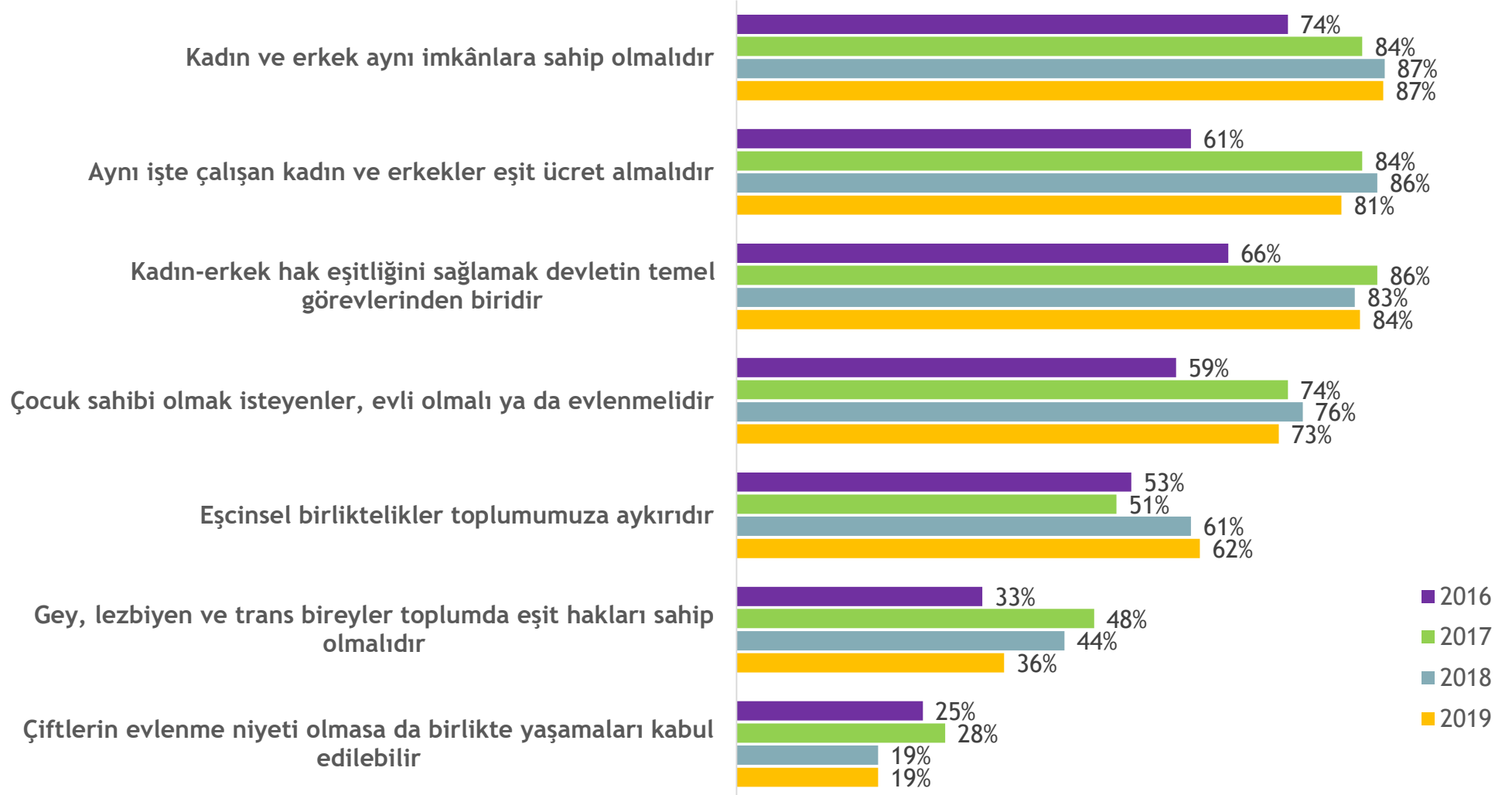

Erkeklerde feministlere karşı olumsuz tutumlarda azalma eğilimi var.

Cinsiyet Eşitliğine Yaklaşım

Yıllara göre değişim

Aşağıdaki ifadeler düşüncelerinizi ne derece tanımlar?

Kürtaj

Kürtaj Hakkında Tutumlar

Yıllara göre değişim

Aşağıdaki ifadeler düşüncelerinizi ne derece tanımlar?

Kürtaj sadece belirli durumlarda (tıbbi zorunluluk, ensest, tecavüz) uygulanabilir.

Kürtaj yasaklanmalıdır çünkü kürtaj savunmasız bir cana kıyımdır.

Kürtaja karşı tutumlarda genel bir olumsuzluk artışı var.

Kürtaj yasaklanmalıdır çünkü günahtır

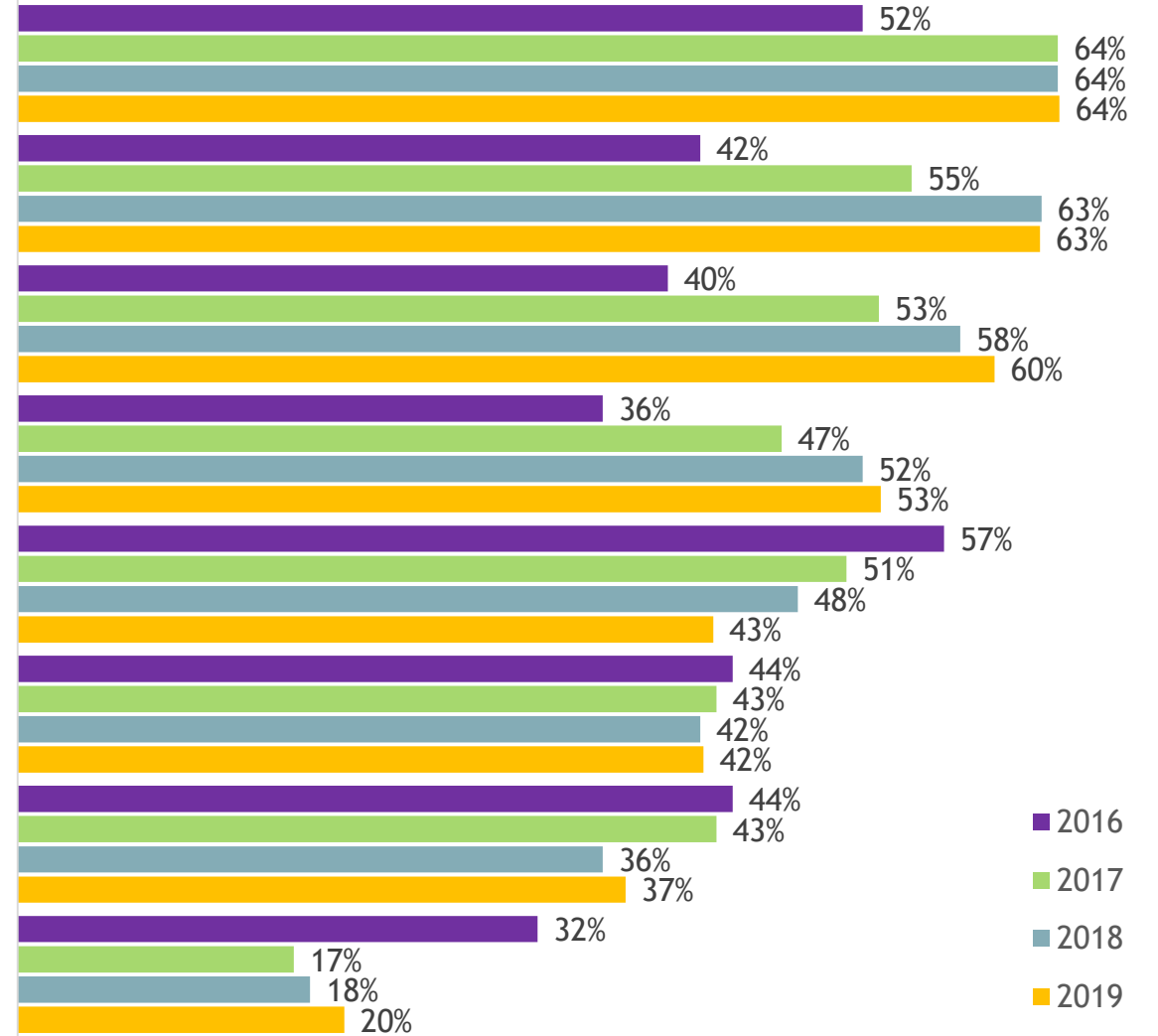
Kürtaj yasaklanmalıdır çünkü geleneğimize aykırıdır.

Kürtaj olmak isteyenlerin olmalarını zorlaştıran bir sağlık sistemimiz var

Evlilik dışı ilişki sonucu oluşan hamilelikler kürtaj ile sonlandırılabilir.

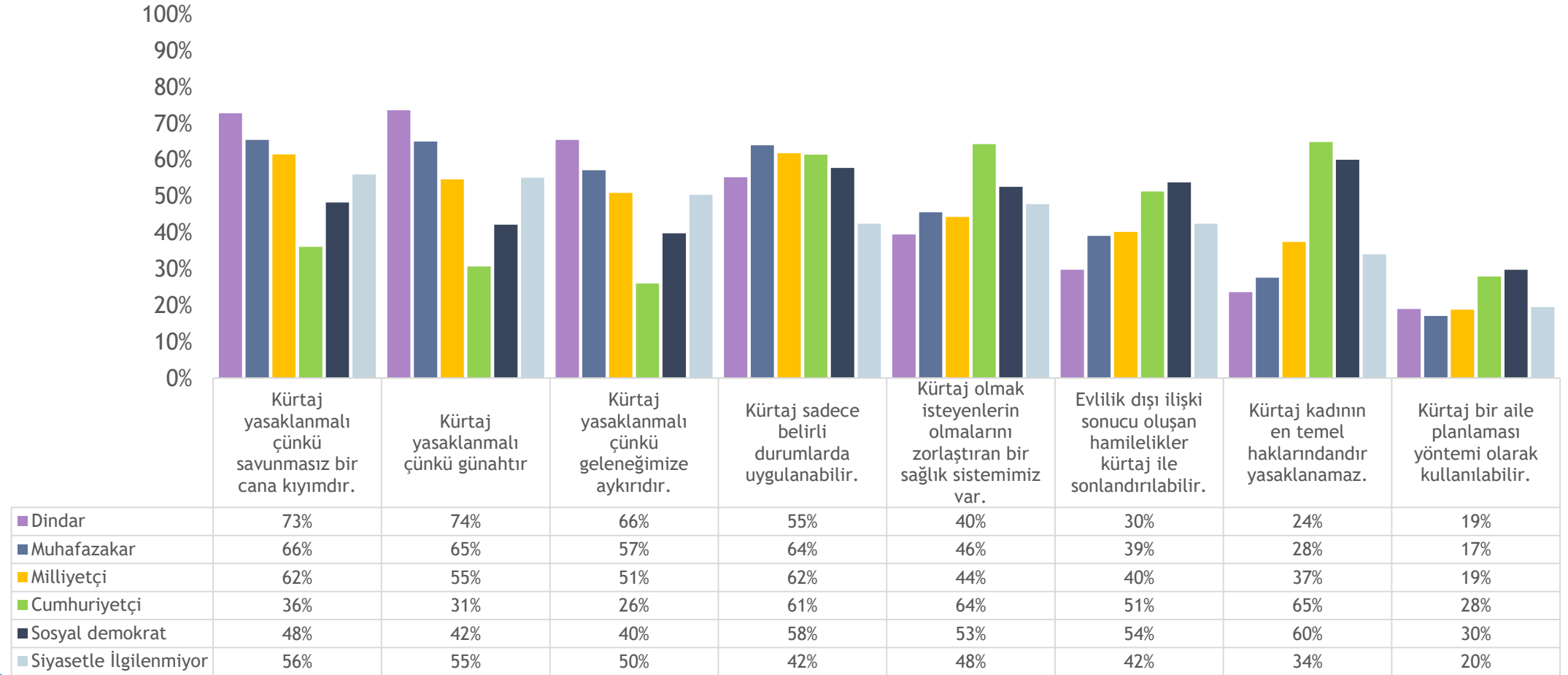
➔ Kürtaj kadının en temel haklarından, yasaklanamaz

Kürtaj bir aile planlaması yöntemi olarak kullanılabilir.

Kürtaj Hakkında Tutumlar-Siyasi yönelim

Kadınların kürtaj olmasıyla ilgili bu ifadeler düşüncelerinizi ne derece tanımlar?

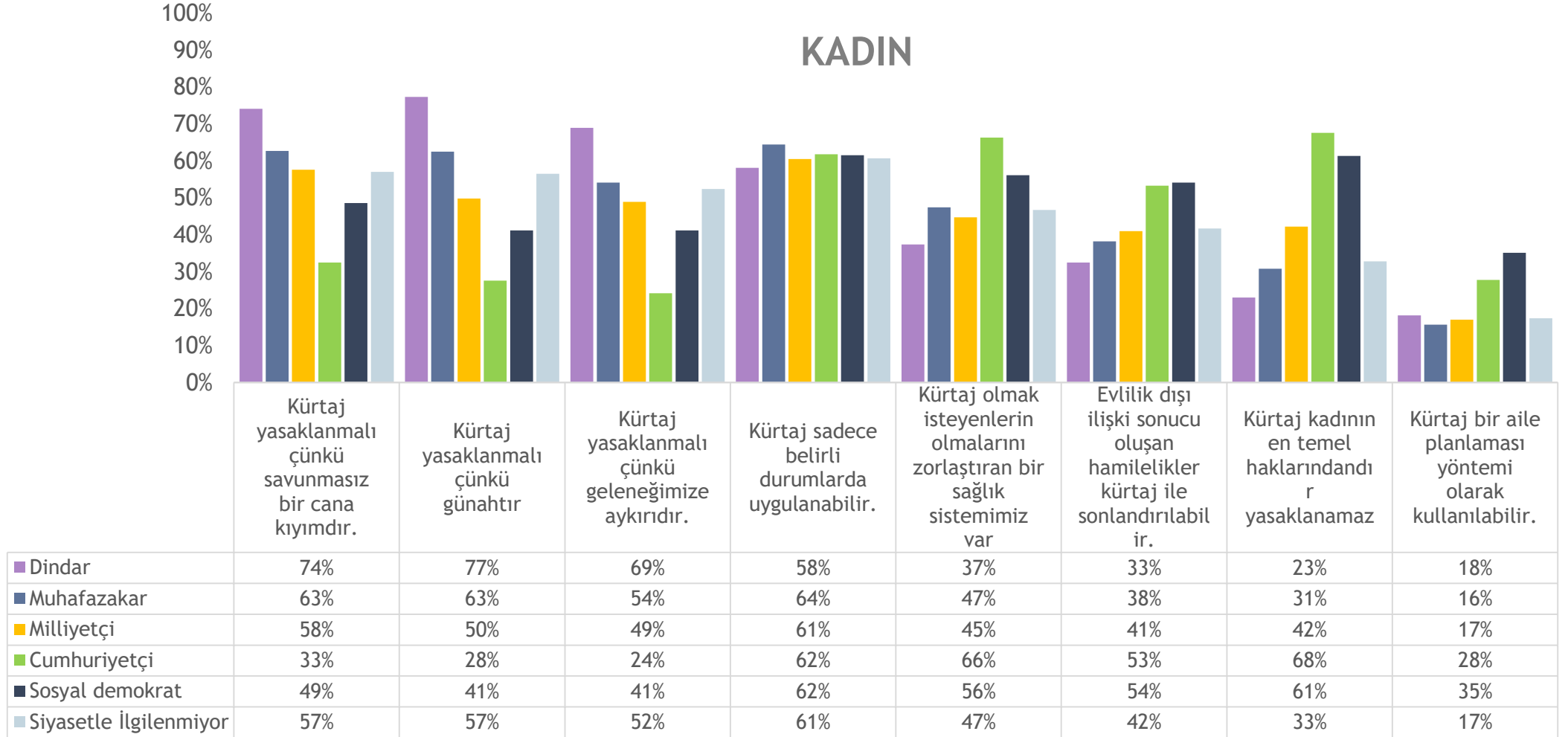

Kürtaj Hakkında Tutumlar-Siyasi Yönelim

4 yıl toplam- SADECE KADINLAR

Kadınların kürtaj olmasıyla ilgili bu ifadeler düşüncelerinizi ne derece tanımlar?

Siyasi Hayat ve Kadın

Kadınların Siyasete Katılımı

Yıllara göre değişim

Aşağıdaki ifadeler düşüncelerinizi ne derece tanımlar?

Kadın siyasetçiler kadın hakları/sorunları konularına öncelik vermelidir

Kadınların siyasete katılımı toplumda olumlu etki yapar

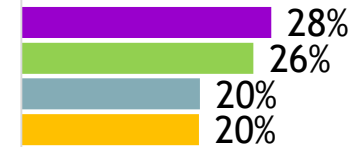
Siyasi partilerde daha fazla kadın siyasetçi olmalı

Kadınların siyasete katılımının artması kadına yönelik şiddeti azaltır

Politika erkeklerin işidir

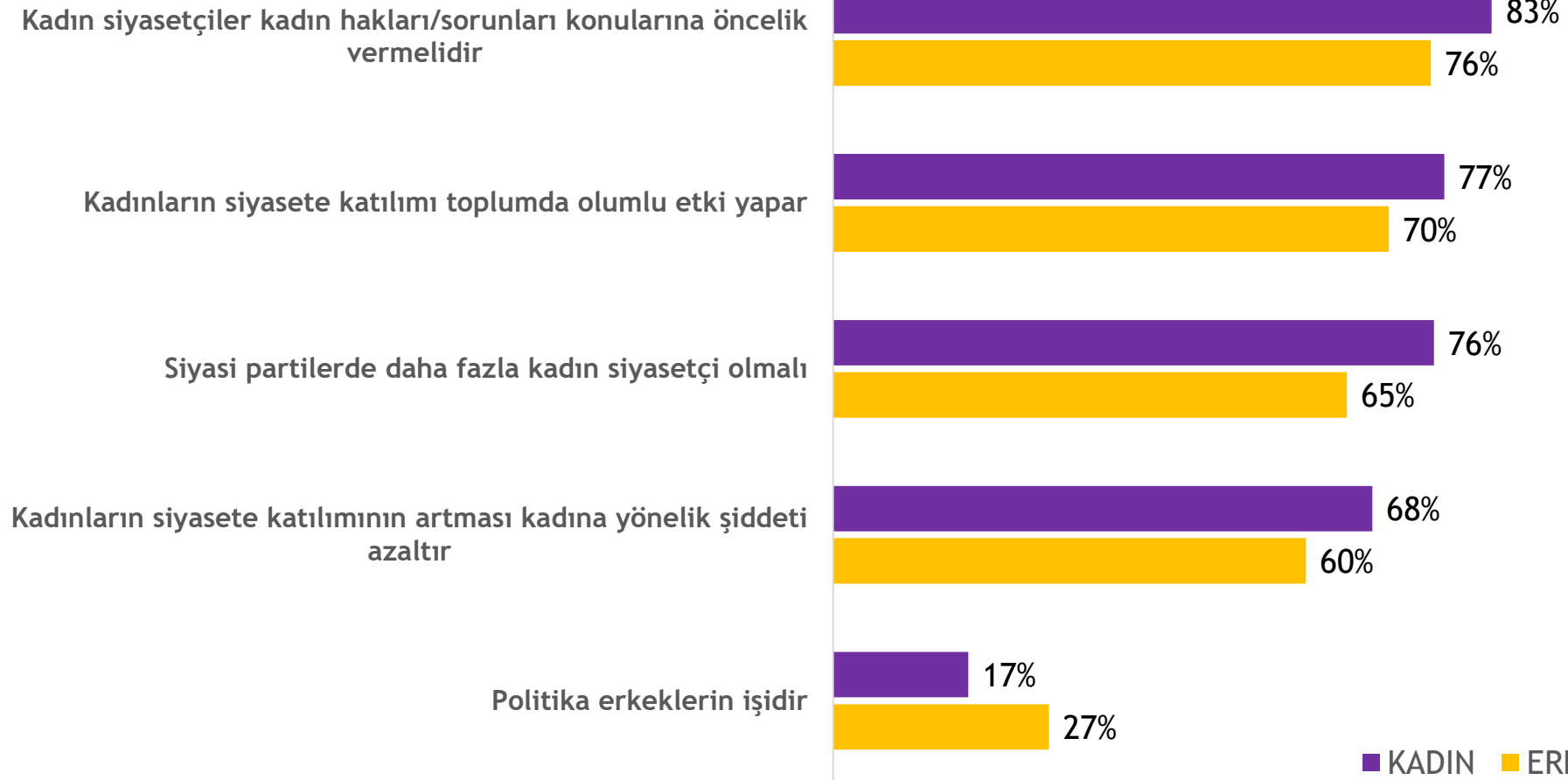

■ 2016
■ 2017
■ 2018
■ 2019

Kadınların Siyasete Katılımı

4 yıl toplam kadın-erkek farkı

Aşağıdaki ifadeler düşüncelerinizi ne derece tanımlar?

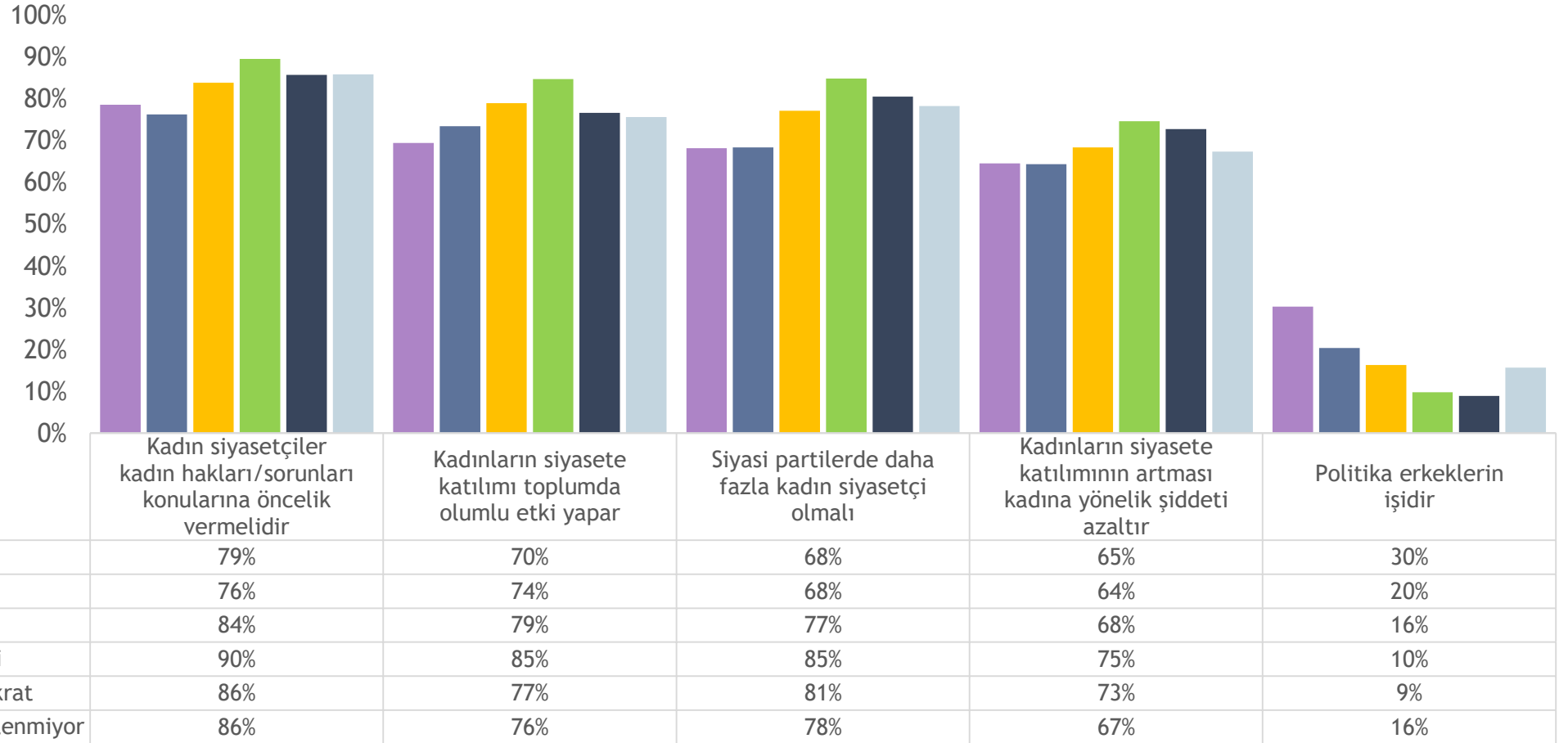

Kadınların Siyasete Katılımı

4 yıl toplam SADECE KADINLAR

Aşağıdaki ifadeler düşüncelerinizi ne derece tanımlar?

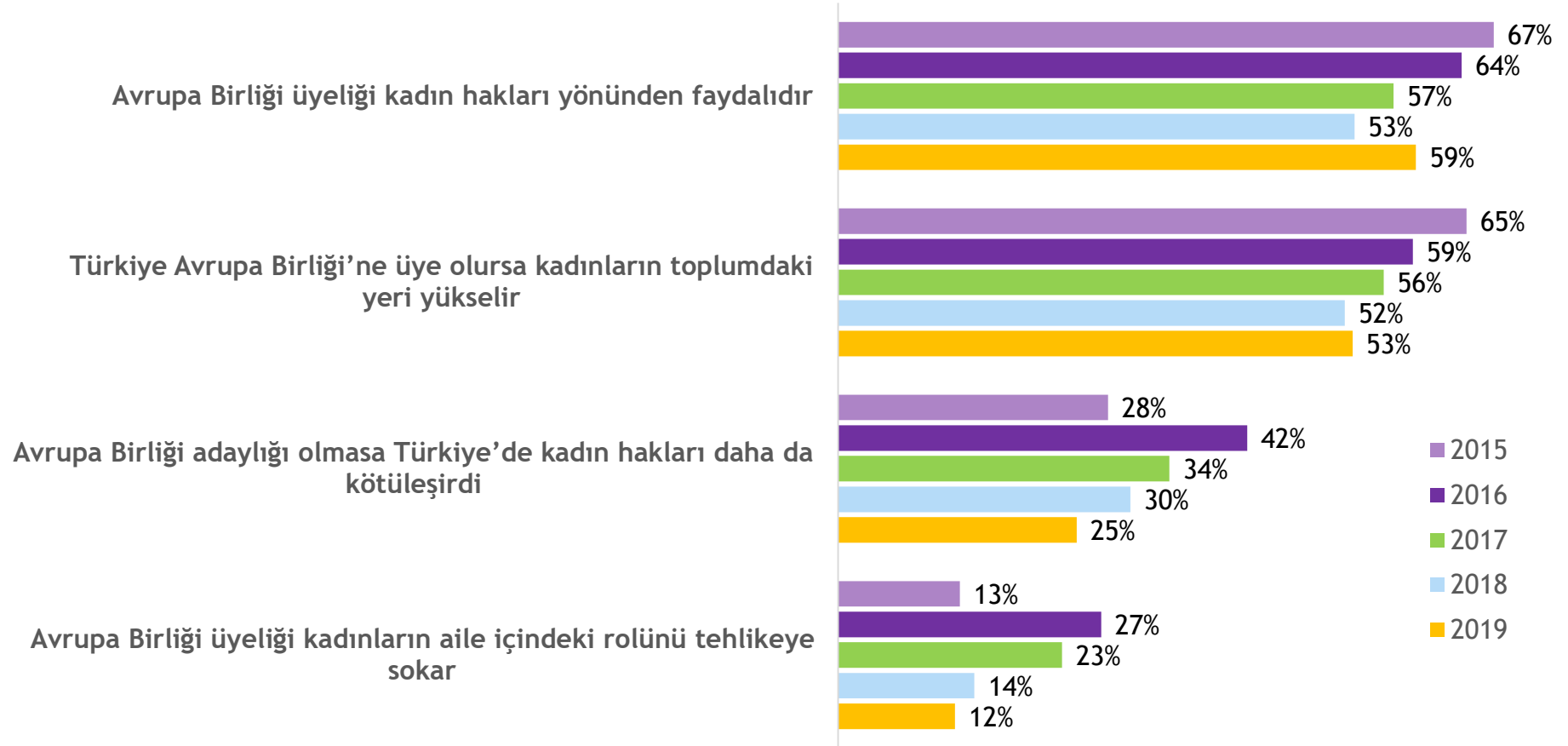
KADIN

Avrupa Birliği ve Kadın Hakları

Yıllara göre değişim

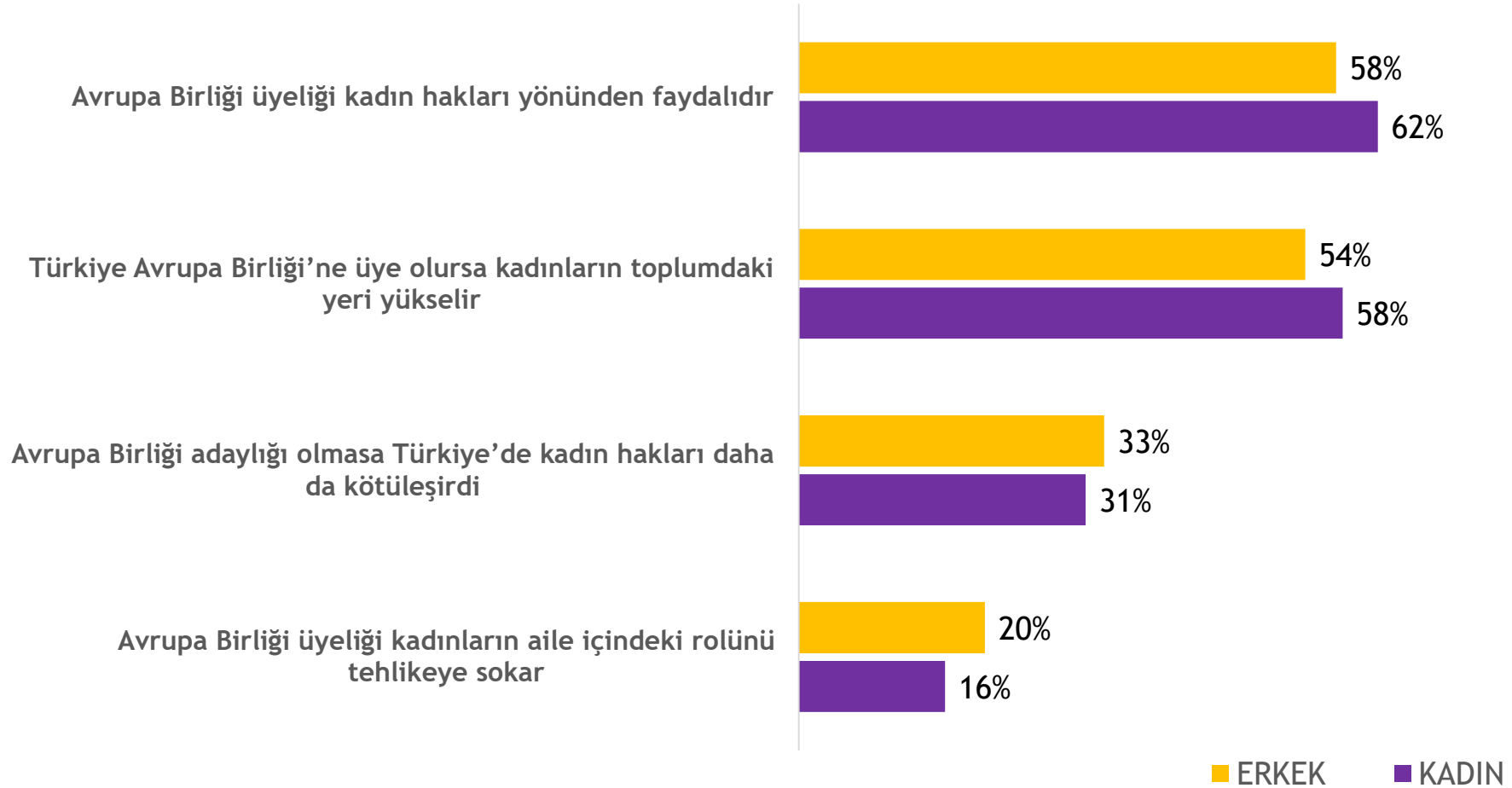
Şimdi size Avrupa Birliği üyeliği ve kadın hakları üzerindeki etkisine ilişkin bazı ifadeler okuyacağım. Bu ifadelere katılıp katılmadığınızı arasından değerlendiriniz.

Avrupa Birliği ve Kadın Hakları

Kadın-Erkek desteği

Şimdi size Avrupa Birliği üyeliği ve kadın hakları üzerindeki etkisine ilişkin bazı ifadeler okuyacağım. Bu ifadelere katılıp katılmadığınızı arasından değerlendiriniz.

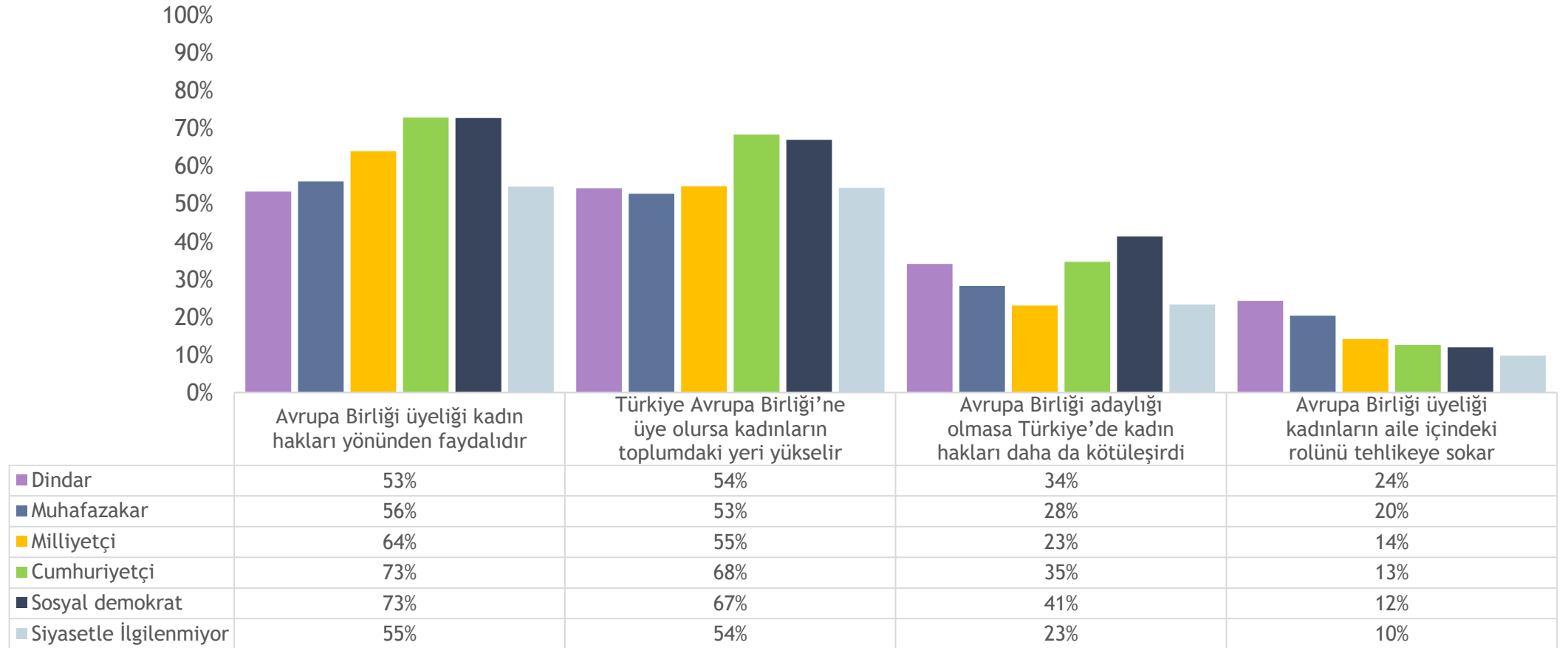

Avrupa Birliği ve Kadın Hakları

4 yıl toplam- SADECE KADINLAR

Şimdi size Avrupa Birliği üyeliği ve kadın hakları üzerindeki etkisine ilişkin bazı ifadeler okuyacağım. Bu ifadelere katılıp katılmadığınızı arasından değerlendiriniz.

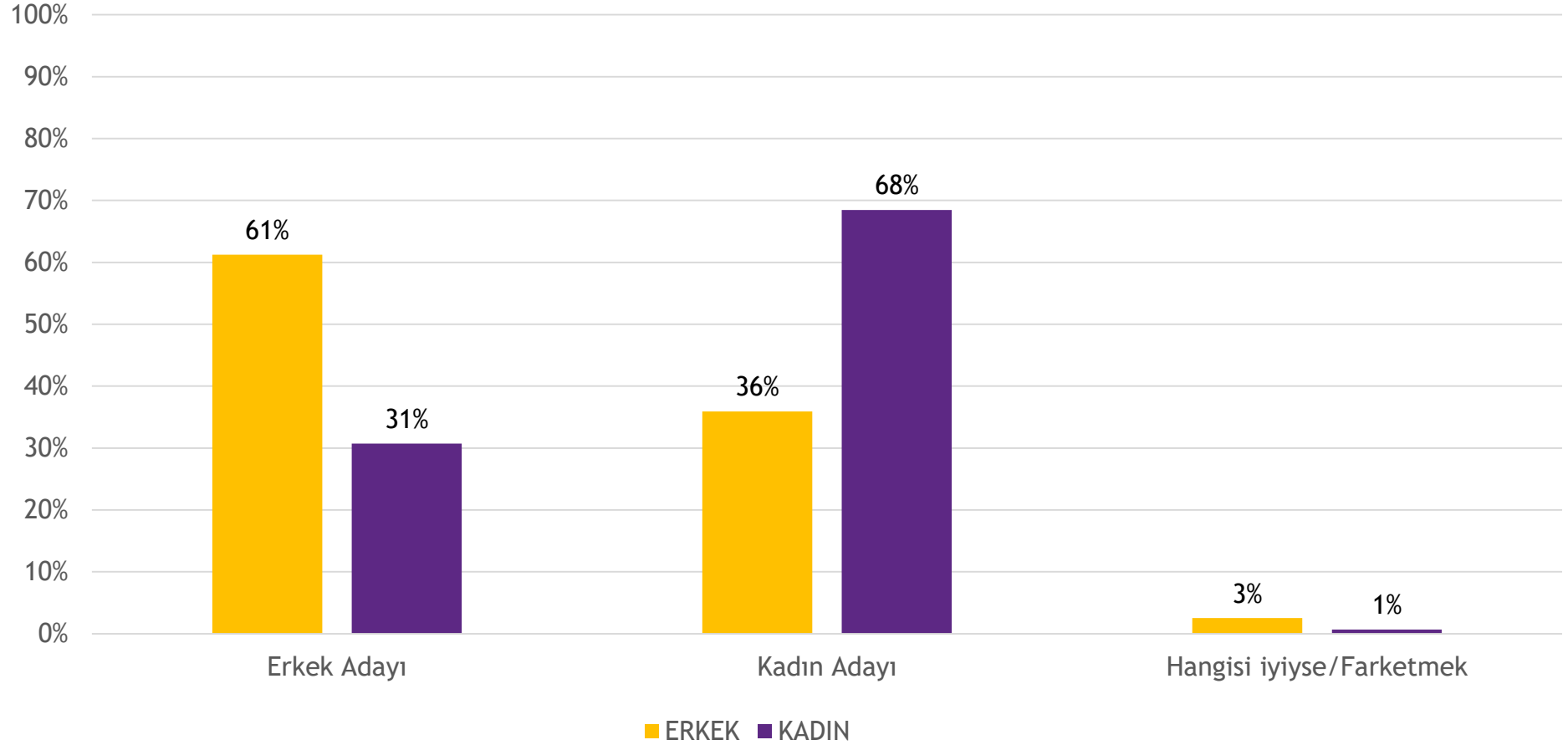
KADIN

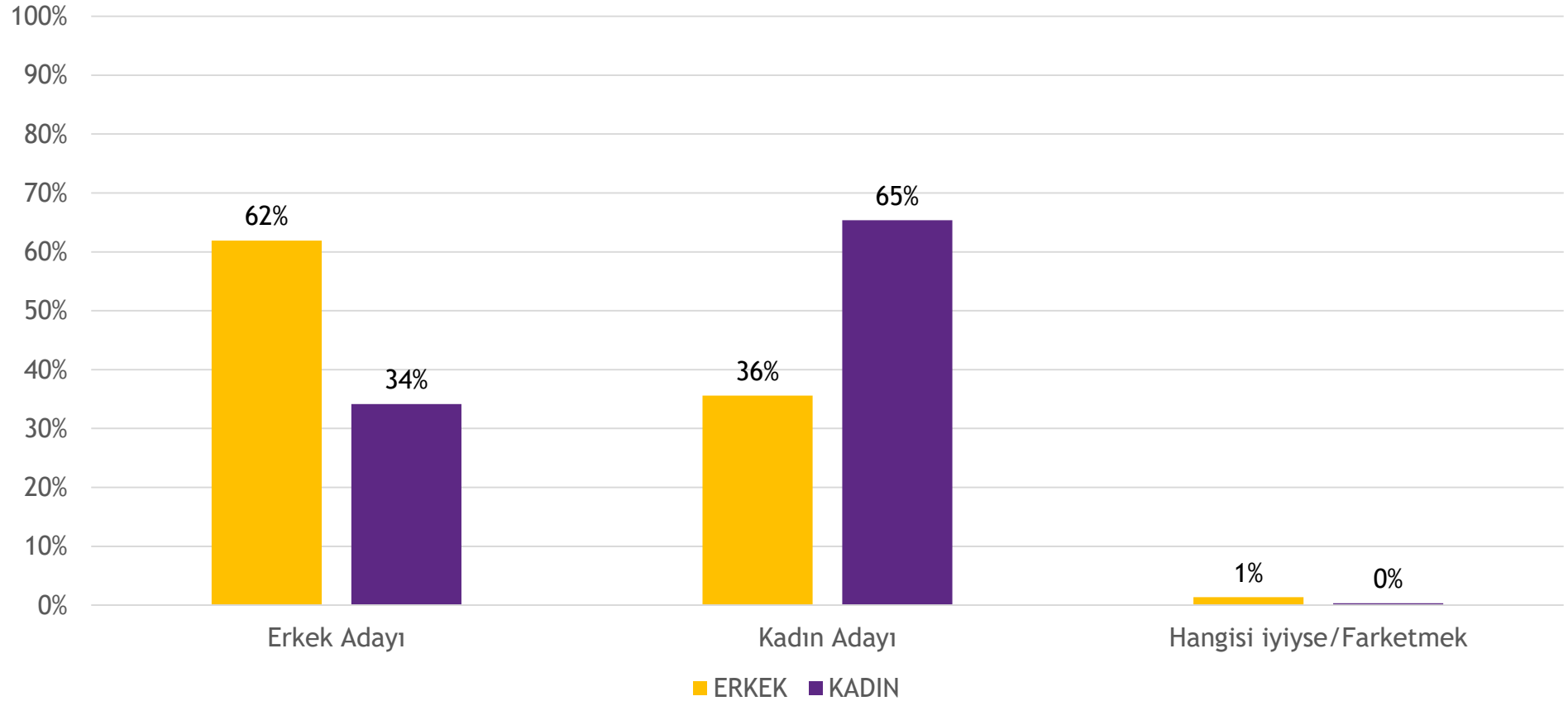
Yerel seçimlerde-Kadın Belediye Başkanı?

Oy vermeyi düşündüğünüz partinin büyükşehir belediye başkan adayı tercihinde söz hakkınız olsa partinizin ERKEK aday göstermesini mi yoksa KADIN aday göstermesini mi tercih edersiniz.

Yerel seçimlerde-Kadın Muhtar?

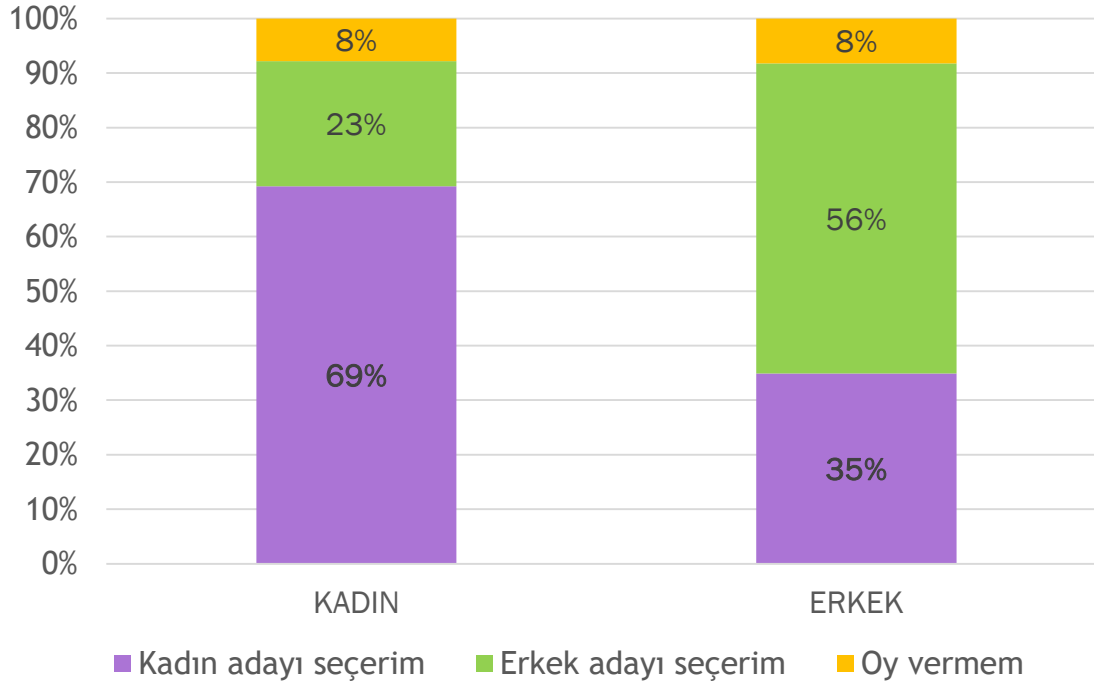
Oy vermeyi düşündüğünüz partinin **muhtar** adayı tercihinde söz hakkınız olsa partinizin ERKEK aday göstermesini mi yoksa KADIN aday göstermesini mi tercih edersiniz.

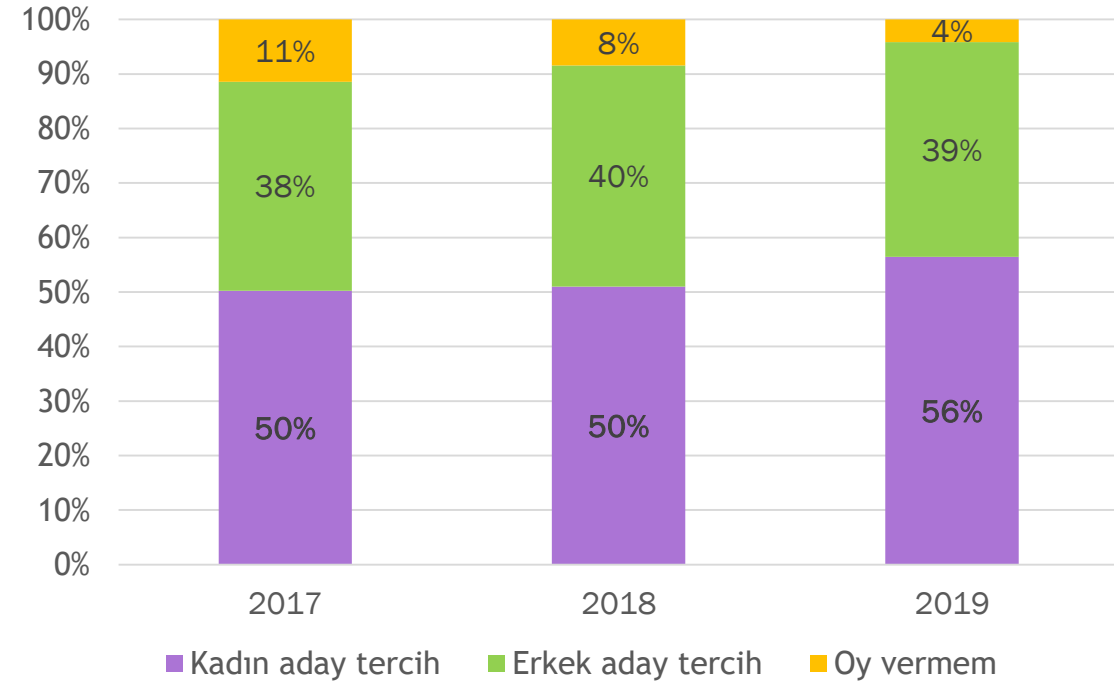
Bir Kadın Cumhurbaşkanı?

Diyelim ki bir seçim sezonunda çok benzer özelliklere sahip bir erkek ve bir kadın cumhurbaşkanı adayı var hangisini tercih ederiniz?

KADIN-ERKEK

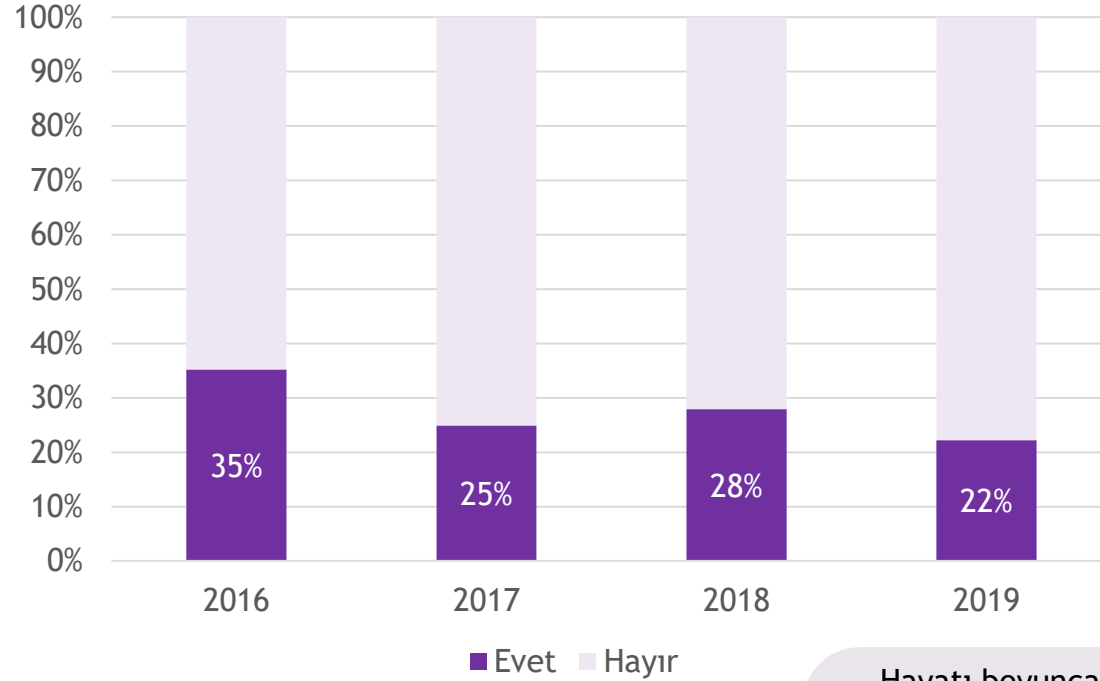

YILLAR İÇİNDE DEĞİŞİM

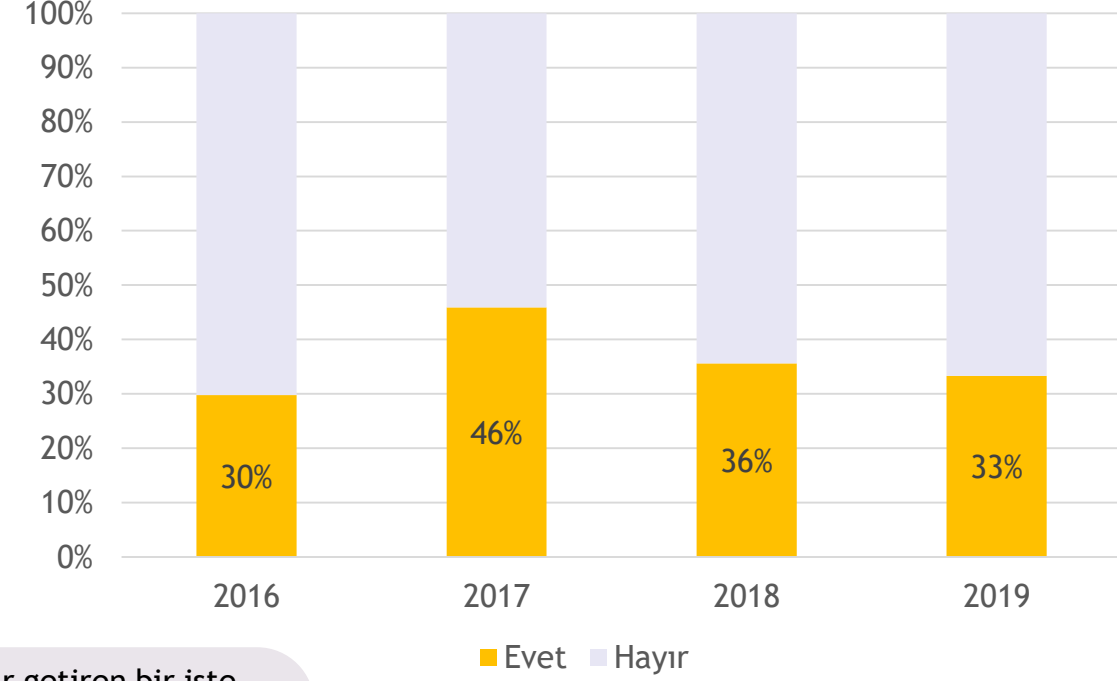

Çalışma Hayatı ve Kadın

MEVCUT ÇALIŞMA DURUMU

GEÇMİŞTE ÇALIŞMA DURUMU

Hayatı boyunca hiç gelir getiren bir işte çalışmamış kadınların oranı:

2016 %45.5

2017 %40.6

2018 %51.9

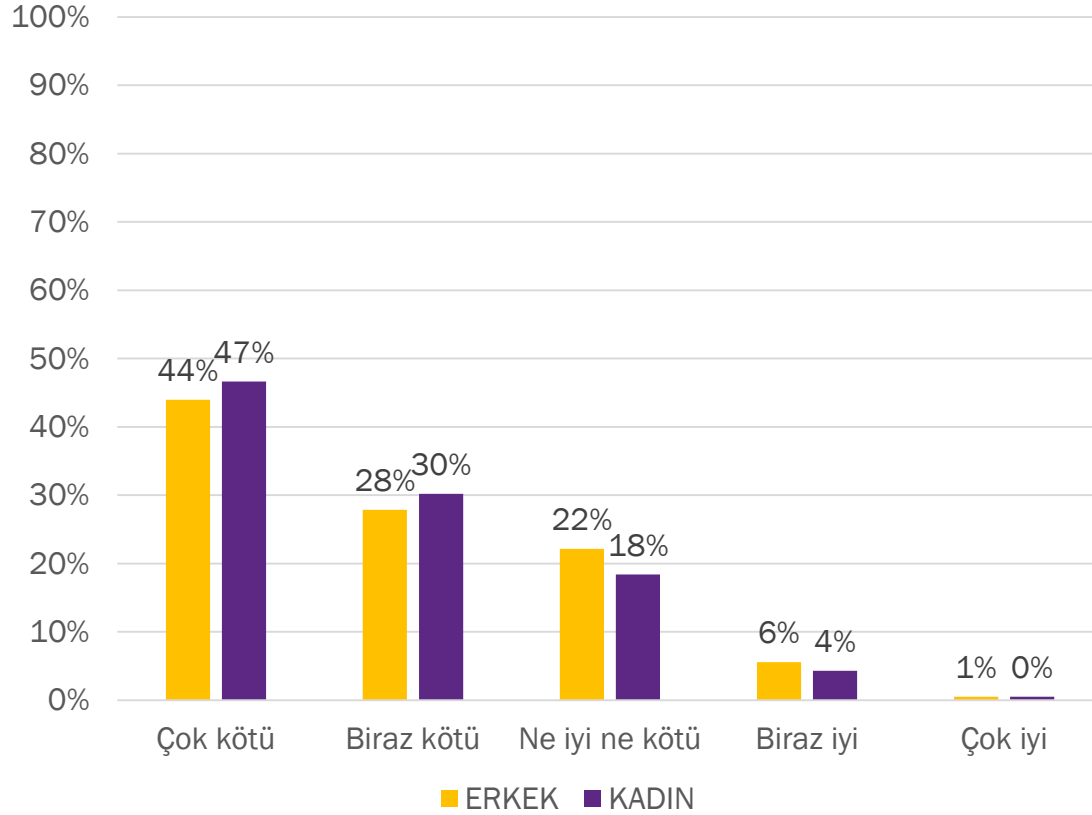
2019 %52.3

Toplamda 2463 kadının 1134ü hiç çalışmadığını bildirmiş (%46)

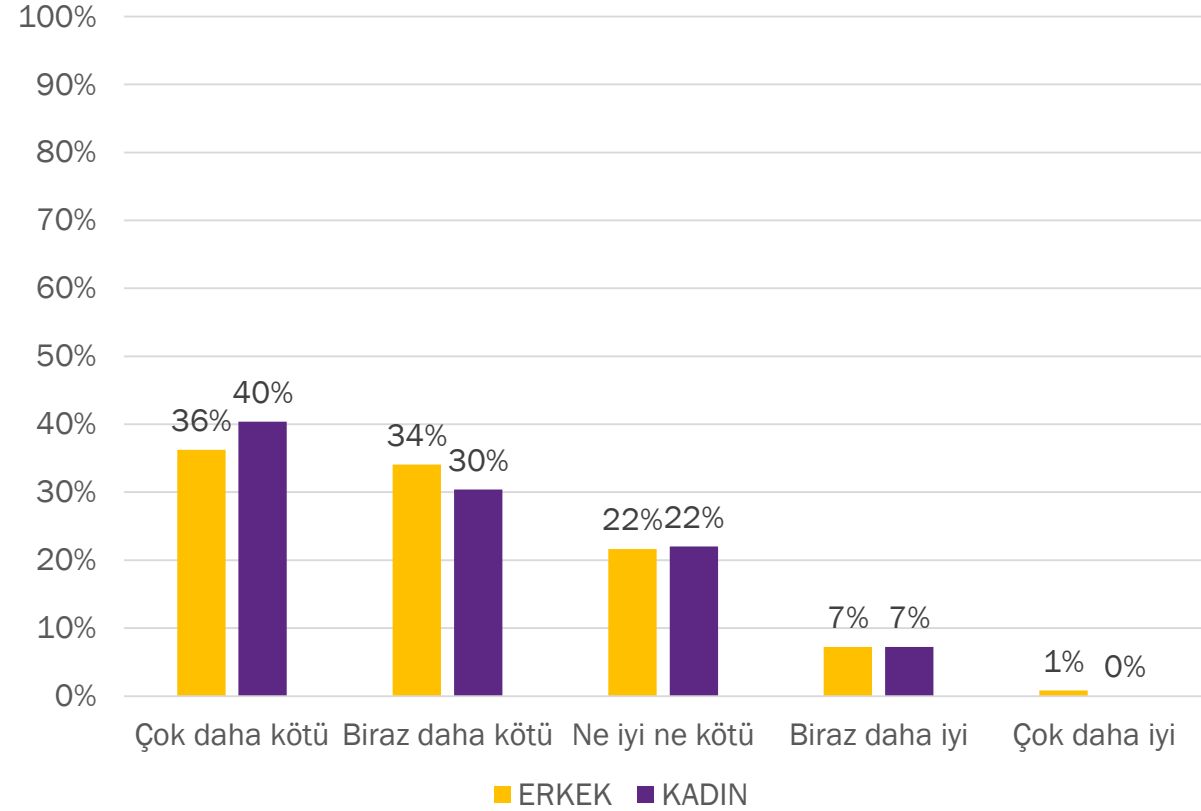
Türkiye ekonomik durum

Şuan Türkiye'nin içinde bulunduğu ekonomik durumu nasıl değerlendiriyorsunuz?

Bu gün

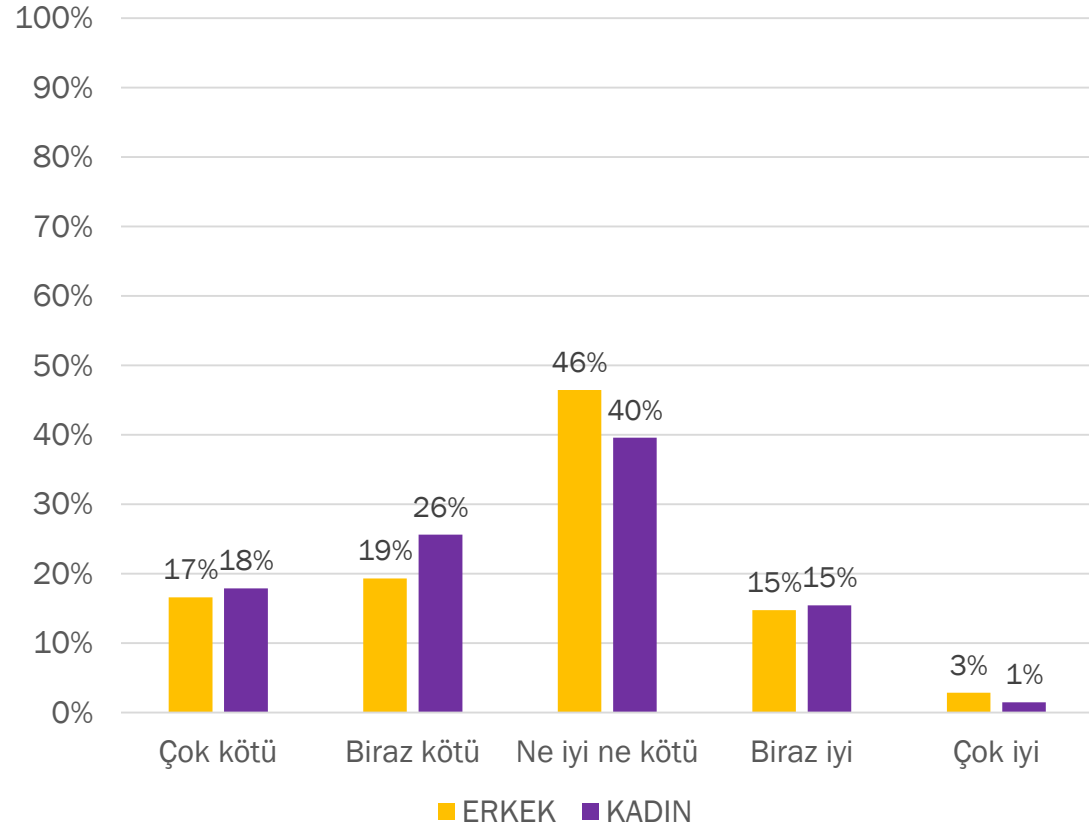
1 yıl önceye kıyasla

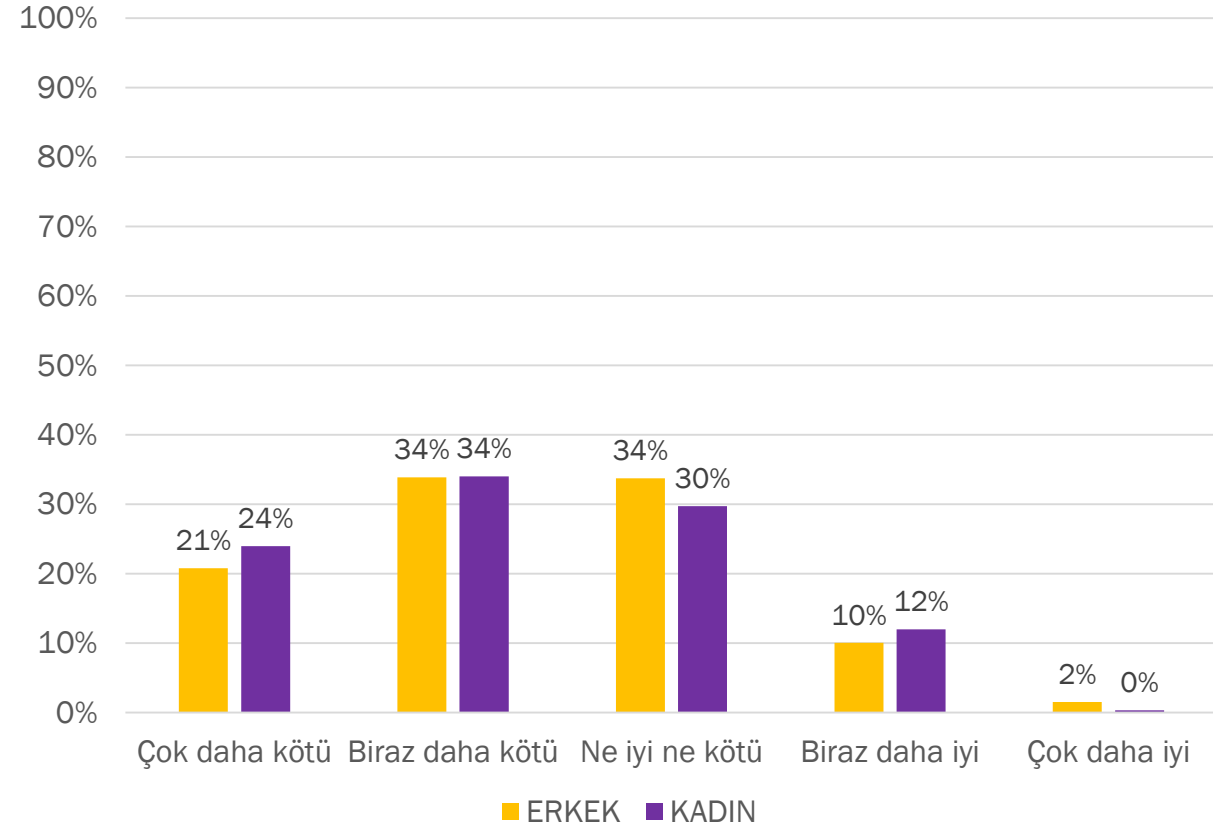
Ailenin ekonomik durumu

Şuan ailenizin içinde bulunduğunuz ekonomik durumu nasıl değerlendiriyorsunuz?

Bu gün

1 yıl önceye kıyasla

Çalışma Hayatı ve Kadınlar

Yıllara göre değişim

Aşağıdaki ifadeler düşüncelerinizi ne derece tanımlar?

Çalışma arkadaşını fiziksel olarak taciz eden biri bu sebeple işten atılmalıdır.

Çalışma arkadaşını sözlü olarak taciz eden biri bu sebeple işten atılmalıdır.

Kadınların çalışma hayatına katılımı ülkenin refahı açısından gereklidir.

Doğum sonrasında babalar da doğum izni alabilmelidir.

Çalışan bir erkek çocuklarına yeterli vakit ayırabilir.

Kadın ve erkekler iş ararken eşit şartlara sahipler.

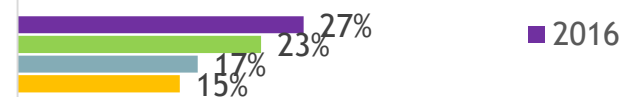
İşsizlik arttığında, erkekler kadınlardan daha önce işe alınmalıdır.

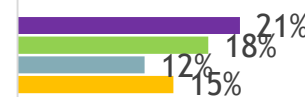
Kadınların duygusal olmaları iş hayatını olumsuz etkiler.

Kadınların 4 aya kadar ücretli doğum izni almaları işverenler için bir yüküdür.

Bir iş yerinde kreş bulunması gereksizdir.

■ 2016 ■ 2017 ■ 2018 ■ 2019

Çalışma Hayatı ve Kadınlar—4 Yıl Toplam

Bu ifadelere ne kadar katılıp katılmadığınızı arasında değerlendiriniz.

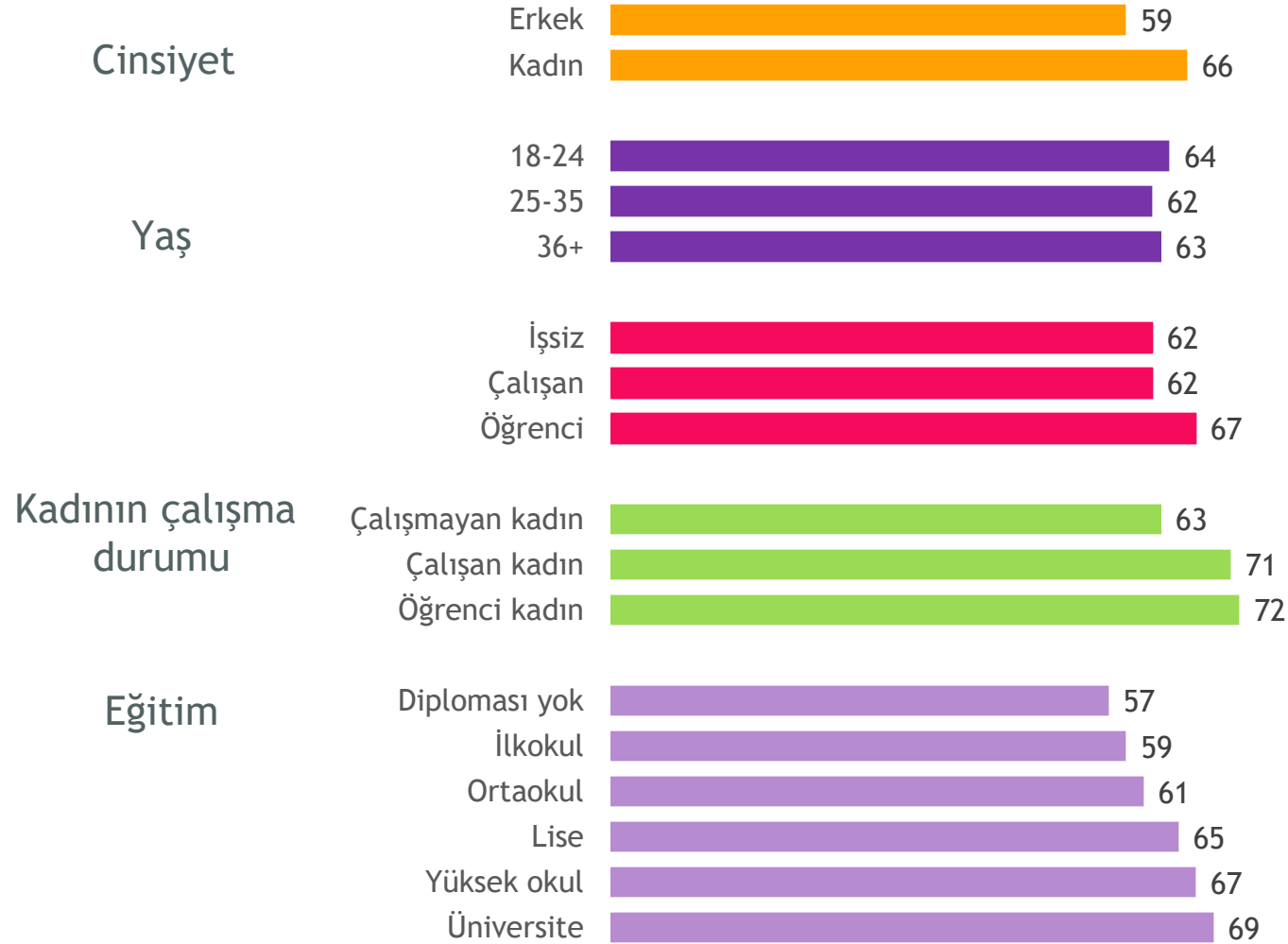

Toplumsal Cinsiyet Algısı

Toplumsal Cinsiyet Algısı*

Toplam ölçek puanları

59

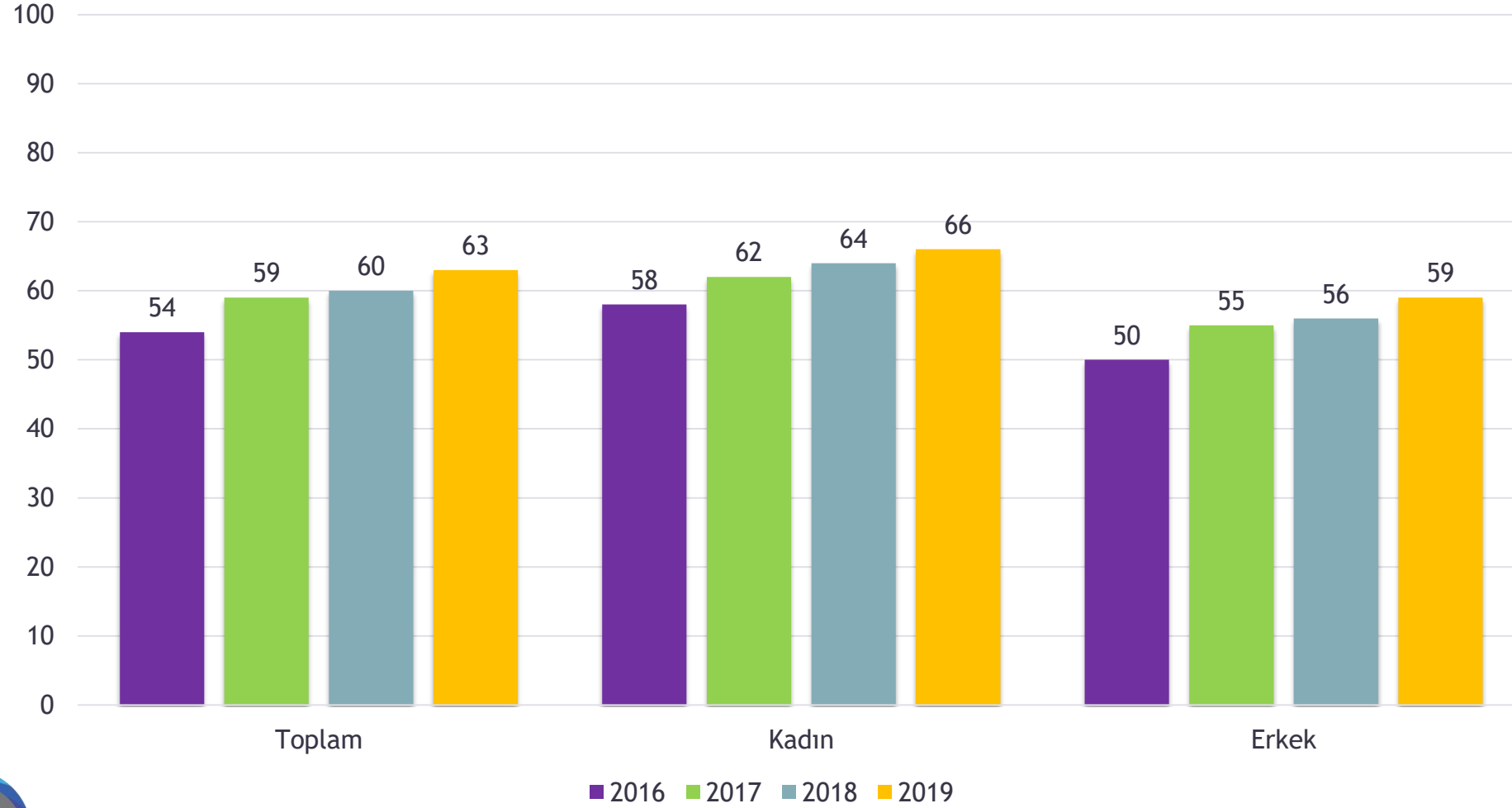
- 25 soru
- 1-5 arası değerlendirme alınıyor
- Toplam puan belirleniyor
- Puan yükseldikçe kişilerin daha eşitlikçi bir toplumsal cinsiyet algısına sahip oldukları öngörülüyor.

1-100 arası ölçek puanı

* Altınova, H.H. ve Duyan, V. (2013). Toplumsal cinsiyet algısı ölçeğinin geçerlik ve güvenirlik çalışması. Toplum ve Sosyal Hizmet, 24(2),9-22.

Toplumsal Cinsiyet Algısı

Yıllara göre değişim

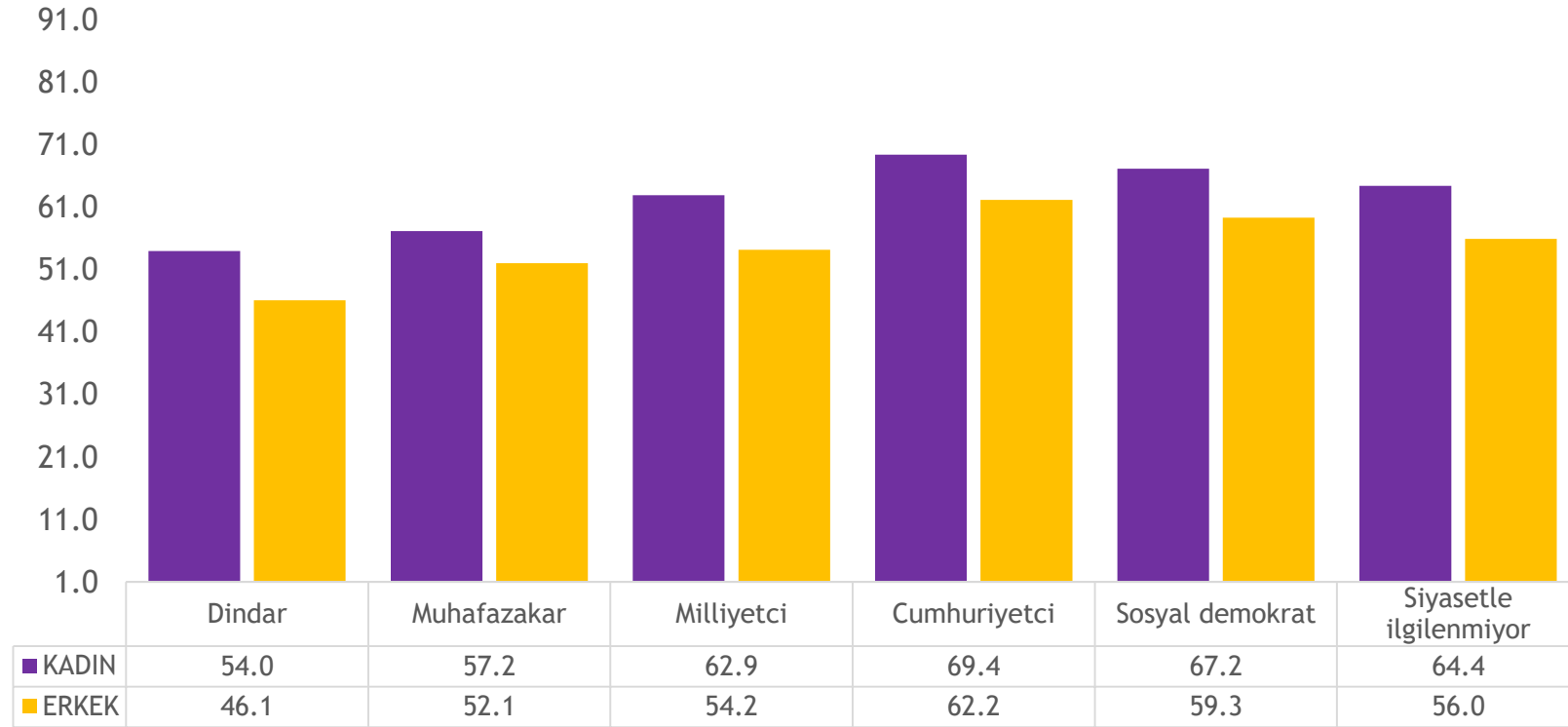

1-100 arası ölçek puanı

Toplumsal Cinsiyet Algısı

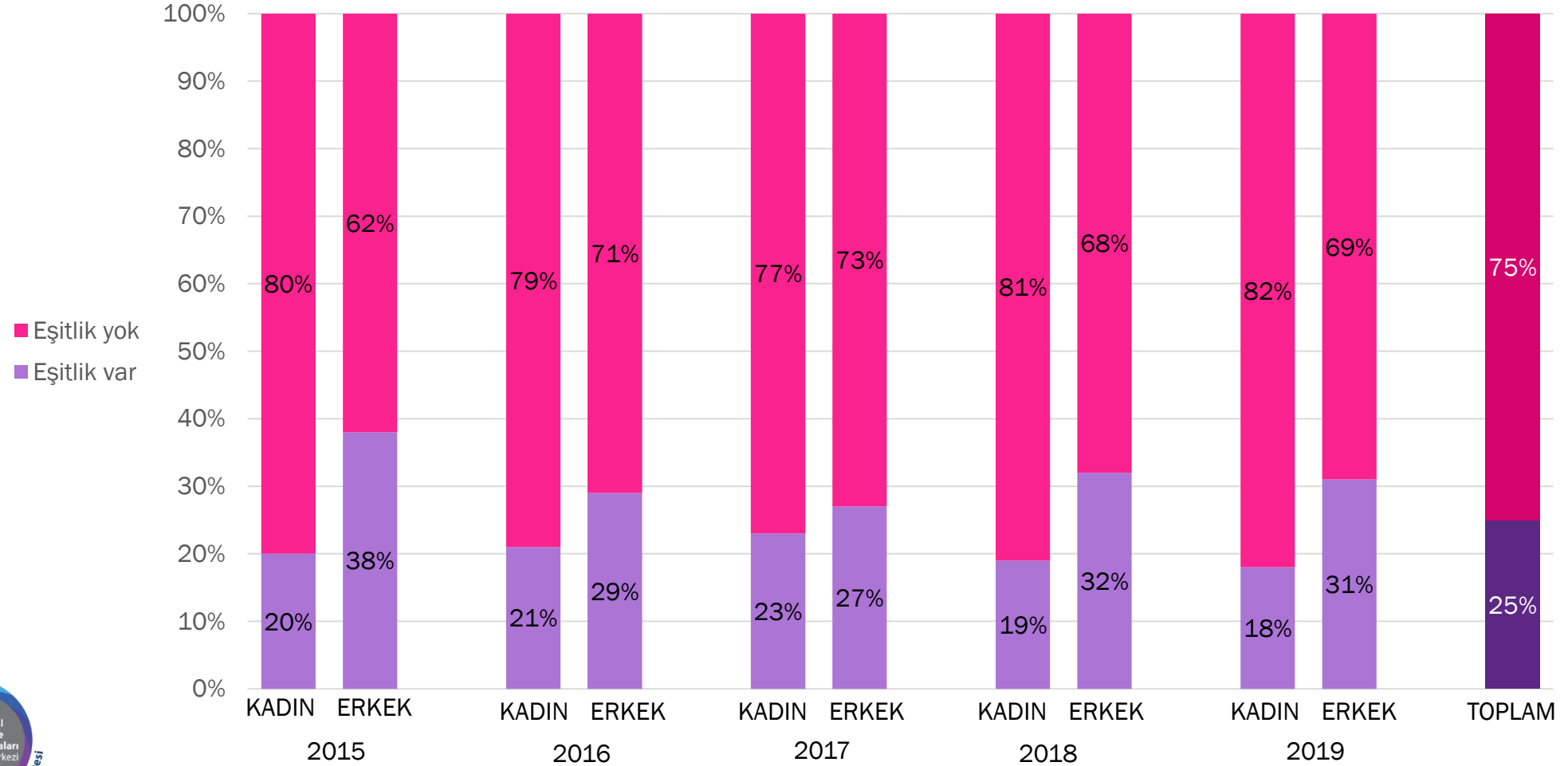
Siyasi Yönelim göre değişim- 4 yıl toplam

Eşitlik var mı?

Türkiye toplumunda şu anda kadın ve erkekler eşit hak ve imkânlara sahip midir?

KADIN-ERKEK

Teşekkürler!

#TTCKAA2019

Araştırma Ekibi

Prof. Dr. Mary Lou O'Neil - Toplumsal Cinsiyet ve Kadın Çalışmaları Merkezi

Doç. Dr. Aslı Çarkoğlu - İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi, Psikoloji Bölümü

İletişim İçin

Kadir Has Üniversitesi

Kadir Has Caddesi, Cibali, 34083 İSTANBUL

Tel: +90 (212) 533 65 32

Khasedutr

GenderKHAS

@Khasedutr

GenderKHAS

<http://www.khas.edu.tr>

<http://www.khas.edu.tr/kadin/100>

